

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun:
Ljubljana številka
10,650 in 10,349 za
inserate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6,

Knez-namestnik Pavle in kneginja Olga sta bila v Ljubljani nad vse pristrčno sprejeta

Velike množice ljudstva, predvsem mladine, so brez vsakega poziva napolnile peron in prostor pred postajo ter so knezu-namestniku navdušeno izrazile vdanost kraljevskemu domu in zvestobo Jugoslaviji

Slovo princa Ferdinanda, vojvode genovskega, od kneza-namestnika Pavla v Postojni pri povratku iz Italije v Jugoslavijo.

Odhod iz Firence Slovo od italijanskega prestolonaslednika

Firence, 15. maja. AA. Stefani. Po obisku okolišnice Firence sta se Nj. kr. Vis. knez Pavle in kneginja Olga proti večeru vrnili v mesto, kjer sta ju v florentinski palači Pitti sprejela princ in princesa Piemontska. Intimni večerji so prisostvovali jugoslovanski zunanji minister dr. Cincar-Markovič ter člani jugoslovanskega in italijanskega spremstva Nj. kr. Visočanstev.

Nato so Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga ter princ in princesa Piemontska so prisostvovali v spremstvu italijanskega ministra za zunanje zadeve Ciana in jugoslovanskega ministra za zunanje zadeve dr. Cincar-Markoviča v katedrali sv. Križa izvajanju Verdijevega Requiema. Pred začetkom izvajanja Requiema so na orglah zaigrali italijansko in jugoslovansko himno.

Okoli polnoči sta Nj. kr. Visočanstvi zapustili Firence, pristrčno pozdravljeni od velike množice ljudstva. Vse mesto je bilo okrašeno z jugoslovanskimi in italijanskimi zastavami ter razkošno razsvetljeno. Sprevod avtomobilov visokih gostov in njihovega spremstva se je peljal skozi kordon častnih čet, za četami pa se je zbralo v gostih vrstah prebivalstvo Firence. Železniška postaja je bila vsa v svetlobi tisočih žarnic, medtem ko je prožele bilo razsvetljeno z bengalskim ognjem. Nj. kralj. Vis. knez-namestnik Pavle je v spremstvu Nj. kr. Vis. princa Piemontskega izvršil pregled častne čete, ki je bila v njegovo čast postavljena

na postaji. Nato sta se Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle in kneginja Olga poslovila od princa in princese Piemontske, od zunanjega ministra Ciana ter drugih uglednih osebnosti ter stopila v spremstvu jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Cincar-Markoviča v vlak. Nj. kr. Vis. knez Pavle in prestolonaslednik Umberto sta si pristrčno stisnila roki, medtem ko sta se Nj. kr. Vis. kneginja Olga in princesa Marija Jose nežno objeli. Na vratih vagona sta Nj. kr. Visočanstvi še enkrat pozdravili visoka gostitelja ter ugledne osebnosti, ki so ju spremljale. Ko je vlak zapuščal železniško postajo, je godba zaigrala jugoslovansko himno.

Pristrčen sprejem na Rakeku

Slovenski fantje in dekleta v
krojih in velike množice so po-
zdravile kneževsko dvojico

Rakek, 15. maja.

Danes dopoldne je bil prirejen knezu namestniku Pavlu in kneginji Olgi ob priliki povratka z obiska v Italiji na prvi obmejni postaji na Rakeku spontano veličasten sprejem tamšnjega prebivalstva knezu namestniku Pavlu in kneginji Olgi je prišel nasproti ban dr. Marko Natlačen; preje pa je tja dopotoval brigadni general Pavle Bajaktarovič, adjutant kralja Petra II.

Železniška postaja na Rakeku je bila vsa okrašena z velikimi in malimi jugoslovanskimi državnimi zastavami, cvetjem in zelenjem. Na železniškem bregu pa so bili postavljeni državni grbi, nad

katerimi je bilo zapisano »P. II.« Pred prihodom dvornega vlaka so se na peronu za sprejem postavile čete fantovskih odsekov in dekliških krožkov v krajih, dalje skupina deklet in fantov v slovenskih narodnih nošah s svojimi društvenimi zastavami, godba prosvetnega društva iz Dol. Logatca, skupina otrok iz ljudskih šol, dalje okrajni načelnik g. dr. Malarič, komisar obmejne in železniškega komisariata g. Žun, dalje predsednik občine s člani občinskega odbora, zastopniki duhovništva in drugo mnogoštevilno občinstvo.

Točno ob 10.45 je pripeljal dvorni vlak na železniško postajo. Godba je zaigrala jugoslovansko himno, prisotno občinstvo pa je z navdušenimi klici »Živio kralj Peter II.«, »Živio knez namestnik«, »Živela kneginja Olga!«, »Živel kraljevski dom!«, »Živela Jugoslavija!« pozdravljalo kneževsko dvojico.

Ko se je dvorni vlak ustavil, je ban dravske banovine g. dr. Natlačen odšel v salonski voz, kjer je Njihovima kr. Vis. izrekel pristrčno dobrodošlico. Potem je Nj. kr. Vis. knez Pavle izstopil iz dvornega vlaka, kar so vsi prisotni pozdravili z viharnimi vzkliki Njihovima Visočanstvima in Jugoslaviji. Godba je zaigrala fantovsko himno in koračnico. Kneza namestnika so pozdravili zastopniki fantovskih in dekliških odsekov, nakar je knez-namestnik v spremstvu gospoda bana in gospoda adjutanta obšel urejene čete fantovskih odsekov in dekliških krožkov, kneginji Olgi je pa deklica v narodni noši izročila krasen šopek cvetlic. Navzoče občinstvo je navdušeno pozdravljalo kneza-namestnika in kneginjo Olgo. Knez-namestnik je bil s sprejemom zelo zadovoljen in se je pristrčno smehljajoč zahvaljeval za pozdrave. Po krajšem odmoru sta knez-namestnik Pavle in kneginja Olga nadaljevala svojo pot z dvornim vlakom proti Ljubljani. Z istim vlakom je potoval tudi ban dravske banovine g. dr. Natlačen.

je kneza namestnika pozdravil s sledečimi besedami: »V imenu slovenskih fantov najpristrčneje pozdravljam Vaše kr. Visočanstvo ter izražam najglobljo zvestobo.« Med tem, ko je obšel častno četo, sta igrali zaporedno obe godbi, ljudstvo pa je neprestano vzklikalo kneževski dvojici. Knez namestnik in kneginja Olga sta nato obšla še vrsto dekliških krožkov in narodnih noš, ki so ju obsipale s cvetjem.

Knez namestnik in kneginja Olga sta ostala dalje časa na peronu v razgovoru z raznimi visokimi dostojanstveniki in njihovimi soprogi. Bila sta vidno ganjena nad tako pristrčnim sprejemom. Končno je bil sestavljen posebni dvorni vlak, v katerega sta knez namestnik in kneginja Olga med sviranjem godb in vzklikanjem ljudstva vstopila ter se odpeljala proti Kranju. Oba sta se še enkrat prikazala pri oknu ter se zahvaljevala za pozdrave.

V kneževem spremstvu so se z istim vlakom pripeljali v Ljubljano tudi zunanji minister dr. Aleksander Cincar-Markovič, minister dvora Milan Antič, dvorna dama gospa

Knez-namestnik in kneginja Olga poslušata pozdrav zastopnika Zveze fantovskih odsekov.

Lozaničeva, adjutant Nj. Vel. kralja armadni general Hristič in poveljnik naše vojne mornarice podadmiral Polič. V istem vlakcu je bil tudi italijanski poslanik na našem dvoru Mario Indelli, ki je kneževsko dvojico spremljal na vsem potovanju iz Beograda v Rim in nazaj v Jugoslavijo. Za kneževsko spremstvo je bil takoj sestavljen posebni vlak, ki je odpeljal s postaje proti Beogradu nekaj minut po odhodu dvornega vlaka. Tudi te dostojanstvenike sta obe godbi, častna četa fantov, narodne noše, slovenska dekleta in ljudstvo pristrčno pozdravili, ko so se odpeljali s postaje.

Veliko ljudstva, ki ni moglo priti na peron, ker je bil prepoln, je moralo ostati pred kolodvorom, kjer so med sprejemom kneza namestnika in kneginje Olge vzklikali kralju, kneževski dvojici

(Nadaljevanje na 2. strani)

Veličastni prizori v Ljubljani

Ljubljana, dne 15. maja.

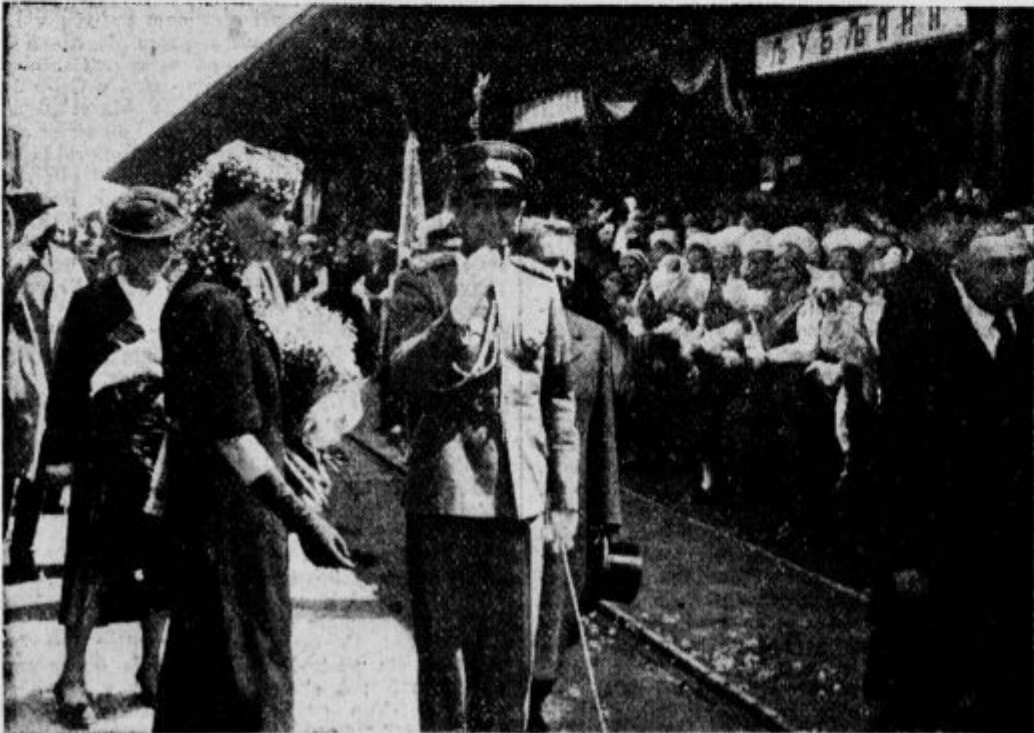
Prestolnica Slovenije je na zelo pristrčen način pozdravila kneza namestnika Pavla in kneginjo Olgo na njunem povratku iz Italije. Ves kolodvor je bil v zastavah, v zelenju in cvetju. Tudi nekateri poslopja na Masarykovi in Miklošičevi cesti so razobesila zastave. Na kolodvorskem peronu sta se postavili dve godbi, in sicer poštarska in železničarska. Za njimi je prikorakala častna četa slovenskih fantov v krajih, za njo pa četa deklet dekliških krožkov v krajih. Kmalu se je zbrala tudi krasna skupina narodnih noš, ki se je postavila v sredo, nasproti tiru, kjer je imel ustaviti voz kneza-namestnika. Ves čas do prihoda vlaka pa so prihajale velike množice ljudstva, med njimi najvišji predstavniki oblasti, kulturnih in gospodarskih ustanov, narodni poslanci, mestni svetniki, večja mladinska zastopstva društev z jugoslovanskimi zastavami. Vseh zastav je bilo nad 30.

Kneževskemu paru je šel do Rakeka nasproti ban dr. Marko Natlačen, ki je knezu namestniku in kneginji Olgi želel dobrodošlico na državni meji. Knez-namestnik je g. bana povabil v svoj salonski voz. Ban dr. Natlačen je ostal s knezom namestnikom in kneginjo Olgo vsa pot do Ljubljane.

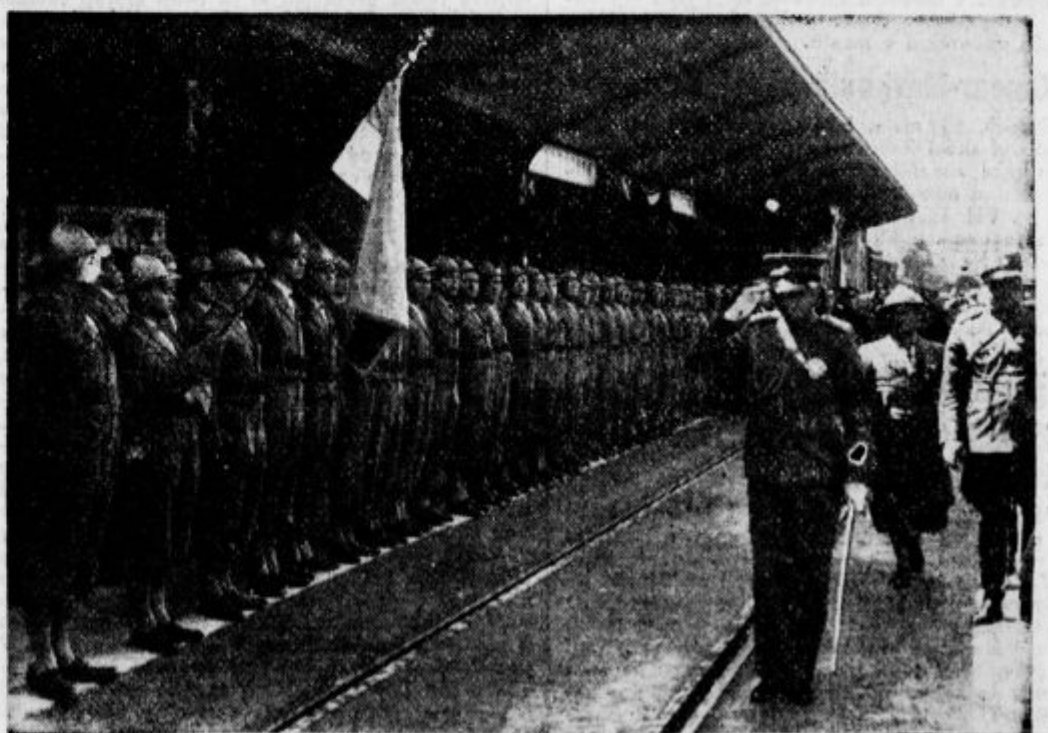
Ob napovedani uri je najprej privozila na postajo izvidnica, za njo pa posebni dvorni vlak

kneza-namestnika. Ko je vlak vozil na postajo, je godba poštarnih uslužbencev zaigrala jugoslovansko narodno himno, ob zvokih katere se je vse odkrilo. Gospe v narodnih nošah in dekleta v krajih so zavilete kneževski dvojici v pozdrav bele robce in prvo cvetje je začelo padati na salonski voz, iz katerega je najprej izstopil ban dr. Marko Natlačen, za njim pa vsa nasmejana kneginja Olga in končno vidno ginjen nad tako pristrčnim pozdravom knez namestnik Pavle v sivi generalni uniformi kraljeve garde z veliko zvezdo Karadžorževgega reda na prsih. Godba je svirala, množice so začele vzklikati, šopki cvetja so padali pred kneževski par, ki so mu šle nasproti soproga bana dr. Natlačena, soproga mestnega župana dr. Adlešiča in soproga italijanskega generalnega konzula Agostina Guerini Maraldija, ki so kneginji Olgi izročile prelepe šopke cvetja. Nato so pristopili še drugi dostojanstveniki, med njimi italijanski generalni konzul Guerini Maraldi, ki jih je ban dr. Natlačen predstavil knezu namestniku in kneginji Olgi. V imenu zveze slovenskih fantov je kneza pozdravil takoj pri vagonu g. Hvale. Nato se je zastopstvo slovenskih deklet poklonilo kneževski dvojici in izročilo kneginji Olgi krasen šopek slovenskega cvetja.

Knez namestnik je nato v spremstvu g. bana dr. Natlačena obšel najprej častno četo slovenskih fantov, ki ji je poveljeval g. Ivan Peršuh. Slednji

Knez-namestnik Pavle in kneginja Olga med obhodom čete slovenskih deklet in narodnih noš.

Knez-namestnik pri obhodu častne čete slovenskih fantov.

„Mladi kralj, mlada država Njima zvesto ob strani idealna mladina“

Velik govor preds. senata dr. Korošca na taboru slovenske mladine v Celju

Na nedeljskem zboru zastopnikov mladinske organizacije JRZ v Celju je imel voditelj Slovenščev predsednik senata dr. Anton Korošec naslednji govor:

Dragi prijatelji! Do Vas, mladi prijatelji iz JRZ, moram danes izpolniti dolžnost, katero mi je dal čas nalaga vest. Da tega nisem storil, mi pač lahko odpustite zaradi tega, ker se mi po 11. decembru danes privrati nudi prilika, da govorim naravnost Vam dragi mladi prijatelji. Za sijajno zmago se moramo samo Vam zahvaliti. Vaši glasovi so nam — sicer z drugimi vred — priborili zmago, da pa je bila tako velika in sijajna, je le zasluga Vaše mladostne, navdušene delavnosti. Zato pa se Vam danes zahvaljujem za Vaše veliko delo in Vam čestitam k uspehom.

S ponosom in samozavestjo lahko že dokaj časa trdimo, da je vsa mlada Slovenija v našem taboru. To so velike besede, to so ponosne besede: »Vsa mlada Slovenija je z nami!« Ali te besede so resnične! In tudi za ta uspeh se moram enkrat javno zahvaliti vsem onim stotinam in stotinam mladinskih delavcev in organizatorjev, ki skromno, tiho, vestno in skrajno požrtvovalno dan za dnem kujejo in klečejo Vaše značaje, širijo in množijo Vaše znanje ter zidajo in stavijo z besedo in tiskom Vašo veliko, ogromno organizacijo. Mi teh delavcev niti ne vidimo, največkrat ne poznamo niti njihovih imen, ne vemo niti, v kolikih družinah delajo svoje delo, mi vidimo le njihove sijajne uspehe. Za vse to veliko delo, za te sijajne uspehe tihim in skromnim delavcem naša globoka zahvala!

Naše mladinsko delo pa uspeva predvsem zaradi tega, ker ima svojo vsebino, katere osvaja mlada srca ter jih veže v nerazdružljivo bojno vrsto.

Mi jih učimo ljubiti našo slovensko zemljo, slovenske pesmi, slovenske šege in običaje. Ne učimo jih, sovražit, kar ni naše, kar je tuje, ampak učimo jih ljubiti svoje!

Mi jih učimo ljubiti našo jugoslovansko državo. Velika je, od St. Ilje do Djevdjelije, lepa je v svojih gorah in ravninah, bogata v svojih gozdovih, rudah in žitnih poljih, močna je v zdravju in junaštvu svojih narodov. Jugoslavija nad vse! Niti pedi ne damo vzeti od nje, vse nam je ljube in drago, vse je naše in nikogar drugega!

In čez to slovensko domovino in čez to jugoslovansko državo nam vlada kraljevski dom hrabrih Karadjordjevičev. Oni so naši, kri naše krvi, a mi smo njihovi, po svojih sreih in svoji ljubezni. Ako bi bila kdaj naša jugoslovanska zemlja v nevarnosti, samo kličite, hrabri Karadjordjeviči, mi smo tu!

Naši pojmi o vladarski rodbini Karadjordjevičev, naši pojmi o jugoslovanski državi in o slovenski zemlji so jasni in pošteni, naše zaupanje v jugoslovansko vojsko je veliko in popolno.

Mladi kralj, mlada država, njima zvesto ob strani naša idealna mladina.

Mi zaupamo tudi v Boga, da nam bo dal svoj blagoslov za vse naše mladinske vzore.

To je naš program in mi ga danes zopet pred vsem svetom jasno in glasno izpovedujemo.

Sedaj pa še nekaj besedi o naši notranji in zunanji politiki.

Našo notranjo politiko izpolnjujeta sedaj dve osebnosti, predsednik vlade g. Cvetkovič, in voditelj Hrvatov g. dr. Maček.

Razgovarjata se o bodoči ureditvi naše jugoslovanske države. Nikdar ti razgovori niso bili tako resno in pošteno zamišljeni kakor sedaj. Te razgovore moramo spremljati z optimizmom, a ne z zlovoljnimi pesimizmom. Če se tu in tam pokažejo težkoče, nas ne sme žužiti in plašiti, saj se v nekaj dneh ta ogromni kompleks najtežjih vprašanj ne da rešiti, ki ga prej skozi 20 let ni bilo moči načeti. Spremljamo te važne dogodke

z dobrimi željami in upajmo, da bodo na vse zadnje le ugodno uspeli v korist vse naše države.

Glede naše gospodarske politike, ki je važen del naše notranje politike, sem zadnji ponedeljek govoril v Ljubljani na obnem zboru Zadrugne zveze. Rekel sem, da se gospodarske razmere v državi razvijajo tako, da nam ni treba črno gledati v bodočnost. Razvoj naših gospodarskih razmer je zdrav in trden.

Da pa je važnost mnogih notranjopolitičnih vprašanj stopila sedaj med razgovori o sporazumu nekoliko v ozadje, je samo — po sebi umevno. Saj je jasno, da bodo v primeru, da se sporazum posreči, marsikatera notranjopolitična vprašanja dobila drugo smer in drugo rešitev.

Ni pa nobenega povoda misliti, da bo glede organizacije Jugoslovanske Radikalne Zjednice nastopila kaka sprememba. Ze dosedanjí njen razvoj je pokazal, da je našla v vseh banovinah mnogo odmeva in da je ljudstvu in državi prinesla samo koristi. Zato je želja nas vseh, da se stranka še bolj razširi, tesneje organizira in razvija živahno delovanje v vseh delih naše države.

Slika zunanje politike pa se v naših dneh tako hitro spreminja kakor slike v kalejdoskopu. Samo da te slike niso vse tako lepe kakor v kalejdoskopih. Kar je danes v zunanji politiki dejstvo, da je jutri že spremenjeno. Lahko pa znanjemo tudi pozitivne stvari trajne vrednosti.

Mi vsi se veselimo krasnega sprejema, katerega je italijanski narod priredil naši visoki knežji dvojici Ni Vis. knezu namestniku Pavlu in Nj. Vis. knežinji Olgi.

Vsi se veselimo tudi izjav simpatij in prijateljstva od odločujočih italijanskih političnih faktorjev, kakor smo se nedavno veselili sličnih izjav iz Berlina.

Kar pa se tiče splošnega zunanjopolitičnega položaja v Evropi in v svetu, pa mislimo, da je

Dr. Korošec med govorom

nevarnost za vojno že minila in prosimo ljudstvo samo, da se ne da vznemirjati in razburjati od ljudi, ki nič ne vedo ali pa mu ne želijo nič dobrega.

Posebno jih prosimo, da ne nasedajo komunistom, katerih največja taktika je, da se delajo spet strašno domoljubne in nacionalne samo, da bi prišli z dobro in pošteno mladino skupaj ter jo zunanjopolitično usmerili na pota, ki naj od vseh strani vodijo do njihovega vzora: do vojske in končno do svetovne revolucije.

Tako mislim, da sem govoril o vsem, kar bi Vas moglo zanimati. Samo eno še Vam moram povedati, in zaradi tega sem prav za prav prišel v Celje, namreč, da Vas, mladi prijatelji iz JRZ, v imenu stranke najlepše pozdravim! Ostanimo zvesti vzorom dr. Kreka in pa dr. Jegliča!

Mussolini odgovarja na vprašanje: Ali gremo v vojno ali v mir ...?

»V Evropi ne vidim nobenih vzrokov, zaradi katerih bi morala izbruhniti vojna« — Nezlomljiva skupnost z Nemčijo

Turin, 15. maja. AA. Stefani. Na velikem trgu Vittorio Veneto je v nedeljo pričakovala Mussolinij ogromna množica 120.000 ljudi. Na trgu je bila zgrajena velika tribuna, ki je bila okrašena z napisom »Mussolini«. Ko se je navdušenje ob pozdravu Mussolinija poleglo, je imel Mussolini nagovor, v katerem je med drugim dejal:

Italijanski narod, ali si pripravljen, da še dalje ostane zvest? (Množica: Da, pripravljeni smo!) V resnici, italijanski narod je korakal, se boril in zmagal. Boril se je in zmagal v Afriki proti sovražniku, za katerega so znameniti evropski strokovnjaki in evropski vojaški šefi trdili, ga da ni mogoče premagati. Ali ste slišali? Oni sedaj zopet govorijo, da bodo dali gotova jamstva, in da bodo ta jamstva imela večni uspeh. Italijanski narod se je boril in zmagal proti zvezi onih, ki so izvajali sankcije, katere je predpisala Zveza narodov, ki je sedaj pokopana ne da bi kdo obžaloval, pokopana v onem velikem marmornem mavzoleju, ki je bil zgrajen na obalah Lemanskega jezera. Italijanski narod se je boril in zmagal v Španiji, ramo ob ramo z junaško Francovo pehoto.

Izvojevanje cesarstva, priključitev Albanije Italiji in povečanje naše sile v vseh oblasteh. V trenutku, ko vam to govorim, se milijoni ljudi, morda sto milijoni, na vseh straneh sveta med optimizmom in pesimizmom vprašujejo: ali gremo proti miru ali proti vojni? To je težko vprašanje za ves svet, zlasti pa za one, ki so sprejeli naše veliko odgovornost za odločitev. Na to vprašanje odgovarjam na temelju nepristranske in hladne presoje položaja, da trenutno v Evropi ni tako velikih in ostrih vprašanj, ki bi opravičila vojno, ki

bi morala iz evropske prirodne postati svetovna vojna. V evropski politiki je precej vzlov, ki jih je treba rešiti. Ti vzlovi morajo biti enkrat za vselej razsvetljeni, ker obstajajo primeri, ko je treba bolj vzljubiti kruto stvarnost kot pa dolgo negotovost.

To ni le mnenje Italije in prepričanje Nemčije in zaradi tega prepričanje ošiča. To je ono ošiče, ki je tekem več let izvajalo vzporedno delovanje dveh režimov in dveh revolucij in ki je s pomočjo milanskega pakta in vojne zveze, ki jo kmalu podpisana v Berlinu, postala nerazdružljiva enota dveh držav in dveh narodov. Oni, ki vsako jutro pričakujejo, da se bo ošiče skrhalo, se varajo. In kdor živi v teh smešnih utvarah, naj ne pričakuje o njih še ostalih, kajti naša volja je nezlomljiva. Kakor prej, tako bomo tudi sedaj in v bodoče še v večji meri korakali skupaj z Nemčijo, nadaljevali svojo politiko in dali dokaz miru in pravičnosti, ki jo tako globoko želijo vsi narodi. Pozivam polemike vseh velikih demokracij, naj izrečejo svojo sodbo o tem, kar le mogoče pravično.

Mi ne želimo sedaj miru zaradi tega, ker je morda naš notranji položaj »katastrofalen«. Ze 17 let naši nasprotniki zamažajo na to »znamenito katastrofo«, na katero bodo morali še dolgo, dolgo čakati. Mi ne želimo miru tudi zaradi telesnega strahu pred vojno, ker nam je takšno obetanje popolnoma neznan. Zaradi tega gotovi površni strategiji z one strani meje govorijo o »lahkih sprehodih po dolinac«. Časi Franca I. in Karla VIII. so minuli. Ker take vojne niso več mogoče.

Toda treba se je vprašati: Če iskrena želja za mirom v totalitarnih državah odgovarja isto tako iskreni želji za mirom na strani velikih demo-

kracij. Vi ste že odgovorili. Omejil se bom na to, da po današnjem položaju stvari imamo dovolj razloga, da na to dvomimo. V zadnjem času je bila spremenjena zemljepisna karta treh kontinentov. Pri tem je treba podčrtati, da niti Japonska, niti Nemčija, niti Italija niso zavzele niti kvadratni meter ozemlja niti edinega prebivalca, ki bi bil pod suverenostjo velikih demokracij. In kako naj si raztolmačimo potem njihovo jezo? Ali nas hočejo morda oni prepričati, da gre za pomisleke moralne prirode? Ali morda mi ne vemo povsem točno, s kakšnimi metodami so bila zgrajena njihova cesarstva? Ali mar ne vemo, s kakšnimi metodami so oni ta cesarstva ohranili? Zaradi tega torej ne gre za vprašanje področij, temveč za povsem drugo stvar. V Versaillesu je bil ustvarjen sistem, ki se ga mora imenovati »sistem napravljenih pušk proti Nemčiji in Italiji«. Ta sistem je sedaj končno že porušen in

sedaj poskušajo državniki, da ga zamenjajo s tako imenovanimi enostranskimi jamstvi.

In zaradi tega, ker se velike demokracije niso iskreno vdale stvari miru, je jasno, da so na osnovi tega nepobitnega dejstva stvarno pričele ono vojno, ki bi jo mogli imenovati »bela vojna«. To je gospodarska vojna. Oni se vdajajo utvaram, da bodo s tem omajale naš položaj. To je preprosta utvara. Vojna se ne dobi samo s pomočjo zlata. Več od vojne sta vredni volja in pogum poleg izkušenj. Strahoviti blok 150 milijonov ljudi, ki je bil tako naglo zgrajen od Baltskega morja vse do Indijskega oceana, se ne bo dal pomesti. Vsak napad nanj bo brezuspešen. Vsak napad nanj bo odbit najodločnejše in najkrepkeje. Po »sistemu napravljenih pušk« se bo zrušil tudi »sistem jamstev«. To vam moram povedati, tovariši. Močan narod, kakor je italijanski, ljubi resnico.

Vojna zveza Rim-Berlin Hitler je predložil, da se sklene za 10 let

Rim, 15. maja. b. Italijanski veleposlanik v Berlinu Attolico je izročil v soboto italijanski vladi nemške predloge za besedilo vojaškega in političnega pakta med Nemčijo in Italijo. Najvažnejši del pogodbe, to je vojaški del, vsebuje po zanesljivih poročilih sledeče pogodbe:

1. Za slučaj oboroženega spopada v Evropi bosta rimska in berlinska vlada takoj stopili v zvezo potom svojih vojaških delegatov. Ti delegati bodo najprej imenovani, njih imena pa bodo ostala tajna v protokolu, ki bo dodatek k splošnemu paktu. Ta protokol se bo menjal po potrebi.

2. Podpisnici bosta potrdili, da so njihovi interesi nedeljivi in medsebojno neomajno povezani brez ozira, če bi bila v spor vmešana le ena od obeh strank. Rim in Berlin bosta skupno delala v polnem obsegu ter v potrebi nastopili z obema armadama.

3. Oba podpisnika se obvežeta, da vse dotle, dokler bosta vodila vojno, nimata pravice sklepati premirja in tudi ne sklepati miru ali voditi pogajanj. Ta določba je, kakor trdijo, najvažnejša točka Hitlerjevih predlogov. Politični del predloga sestoji iz glavnih načel, na katerih počiva današnje ošiče Rim-Berlin.

»Exchange Telegraph« poroča, da bosta paktu dodani še sledeči dve točki, tičeči se vojaških zadev:

a) Oba podpisnika se obvežeta spoštovati obojestransko obstoječo pogodbo ali zvezno prijateljstvo.

b) Oba podpisnika pakta se obvežeta, da ne bosta stopila v nova pogajanja, ne da bi pred tem prišlo do posvetovanja med Rimom in Berlinom.

Dalje poroča isti list, da je Hitler predlagal sklenitev pakta na 10 let, na koncu te dobe pa bi se tekst pakta toliko spremenil, da se čim bolj prilagodi izkušnjam obeh veselil.

Ciano v Berlin

Berlin, 15. maja. c. Italijanski zunanji minister grof Ciano pride v Berlin dne 25. maja in bo ostal tam 3 dni in bo ob tem času tudi podpisana vojaška pogodba med Italijo in Nemčijo, ki je bila sprejeta na zadnjem milanskem sestanku med Ciano in von Ribbentropom.

Sprejem kneza-namestnika

(Nadaljevanje s 1. strani)

in Jugoslaviji. Po končanem sprejemu so se množice, ki so prišle s perona, strnile z onimi pred kolodvorom v močvirni sprevod, ki je med vzklikanjem kraljevskemu domu in Jugoslaviji z godbama na čelu odkorakal v mesto.

Cincar-Marković skozi Zagreb

Zagreb, 15. maja. b. Danes ob 2.40 popoldne je potoval skozi Zagreb na povratku iz Italije jugoslovanski zunanji minister dr. Cincar Marković v spremstvu ministra dvora Antiča, prvega pobočnika. Nj. Vel. kralja generala Hrističa, podadmirala Poliča in namestnika uprave Belgrade Draga Jovanovića. Na postaji je pričakoval zunanji ministar ban eavske banovine Stane Mihaldžić, šef policije Vragović, ravnatelj zagrebske železniške direkcije Terček in druge ugledne osebnosti.

Pomen potovanja

Značilen članek v poluradni italijanski reviji

Milan, 15. maja. b. »Relazioni Internazionali« piše o pomenu obisku Nj. Vis. kneza v Italiji in pravi:

Ta obisk je potrdil in okreplil italijansko-jugoslovansko prijateljstvo, ki je bilo zasnovano na belgrijskem sporazumu. Tesni odnosi med Italijo in Jugoslavijo so postavljeni samo na skupnosti interesov, prav tako pa tudi na vzajemnem spoštovanju in simpatijah, kar je tudi zgodovina zabeležila. Ti dve državi želita ohraniti mir in obraniti oni red in stabilnost, ki sta neobhodno potrebna za kulturni napredek naroda. Zato so odnosi med obema narodoma trajni. Soglasnost ci-

ljev odgovarja prav tako skladnosti občutenj in teženj. Zaradi tega se lahko v največjem prijateljstvu rešijo problemi, ki se bodo morali skupno proučiti. To prijateljstvo med dvema narodoma je dalo obema narodoma povod, da skupaj gledata na evropske probleme. Jugoslavija je država v polnem razvoju. Ona ima na Balkanu prvovrstno nalogo da varuje ravnovesje. Njena politika je omogočila razbistritve odnosov z Madžarsko, ki je, kakor je pred kratkim poudaril v Rimu predsednik madžarske vlade grof Teleky, pripravljena, da se na razumen način uredijo vsi nespornosti z Belgradom, da se tako dosežejo oni cilji, za katere se je italijanska diplomacija že dolga leta zavzemala. Krepki in pristni so odnosi z Jugoslavijo in Romunijo. Iz tega se vidi daljnoviden realizem jugoslovanske politike, ki je napotila balkanske države na splošno revizijo njihove politike, tako dnapram mednarodnim organizmom, kot tudi do držav ošiča Rim-Berlin. Oni, ki so spekulirali z morebitno trdovratnostjo in upornostjo Jugoslavije proti Italiji, so se razočarali. Nagla rešitev balkanskega problema je jasen dokaz, kakšen pomen pripisuje Belgrad prijateljstvu z Italijo. Stališče Belgrade je bilo pri tej priliki navdahnjeno z največjo lojalnostjo in prav tako tudi Italija vrača Belgradu prijateljska čustva. Ta lojalnost in vzajemno razumevanje jamčita in okrepljujeta belgrijski sporazum in prijateljstvo med našima dvema državama. Točna skupna ocena skupnih interesov predstavlja tudi važen doprinos k stabilnosti na Balkanu in k splošnemu miru. V tem jadranskem in balkanskem miru je Jugoslavija v prijateljstvu z Italijo zavzela ono mesto, ki ji zaradi njenega močnega napredka tudi pripada. To prijateljstvo ni ekskluzivno, toda je zanesljivo, ker to zahtevajo interesi in teritorialna pove-

Tenis v Budimpešti

Jugoslavija zmagala s 4 : 1

Budimpešta, 15. maja. TG. Jugoslavija si je danes pridobila proti Madžarski za Davisov pokal zmago s 4:1. Puntec je premagal Gaboryja s 6:1, 6:1, 6:4, prav tako je tudi Mitić premagal Asbotha z 9:7, 2:6, 10:8, 6:4.

Osebnosti

Belgrad, 15. maja. m. Z odlokom pravosodnega ministra so postavljeni za predsednika sodišča za rudarsko zavarovanje in Ljubljani dr. Lavoslav Mastnak, podpredsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani, za njegovega namestnika pa Franc Kovač, apelacijski sodnik v Ljubljani; za predsednika obrtnega sodišča v Ljubljani dr. Vlado Rupnik, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani, za njegovega namestnika pa dr. Stanko Štrukelj, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani. — Za pristava 8. skup. je imenovan pri okrajnem sodišču v Trebnjem Fedor Kosir, sodni pripravnik v Ljubljani. K okrajnemu sodišču v Marenbergu je preatavljen Matija Dolničar, pristav 8. skup. pri okrajnem sodišču v Trebnjem. — Za uradniška pripravnika 9. pol. skup. sta imenovana Franc Lončar k okrajnem sodišču v Gornjem gradu in Jože Hočevar k okrajnemu sodišču v Šmarjah pri Jelšah. — Za kanciliste 9. skup. so imenovani: Albin Vetrli k okrajnemu sodišču v Marenbergu, Mira Tržan k okrajnemu sodišču v Trzinu in Ivan Sitar, topniški narednik k okrajnemu sodišču v Kozjem. — Za

poveljnika paznikov pri okrajnem sodišču v Ljubljani je imenovan Bogomir Lapajne, dosedanji zvačnik pri letem sodišču. — Predstavljeni so sledeči sodni uradniki: k okrajnemu sodišču v Celju Josip Kramar od okrajnega sodišča v Marenbergu; k okrajnemu sodišču v Marenbergu Ljuba Ferenc od okrajnega sodišča v Murski Soboti; k okrajnemu sodišču Šostanj Rudolf Lašč, pisarniški oficijal pri okrajnem sodišču v Murski Soboti; k okrajnemu sodišču v Murski Soboti Josip Segonja, kancist okrajnega sodišča v Velikih Laščah. — Na državno službo je postal oastvko Jože Kobal, sodni pripravnik pri okrajnem sodišču v Celju. Pravosodni minister je ostavko sprejel.

Belgrad, 15. maja. m. Za jetniškega zdravnika v Mariboru je imenovan z odlokom pravosodnega ministra zdravnik dr. Stanko Pogruje.

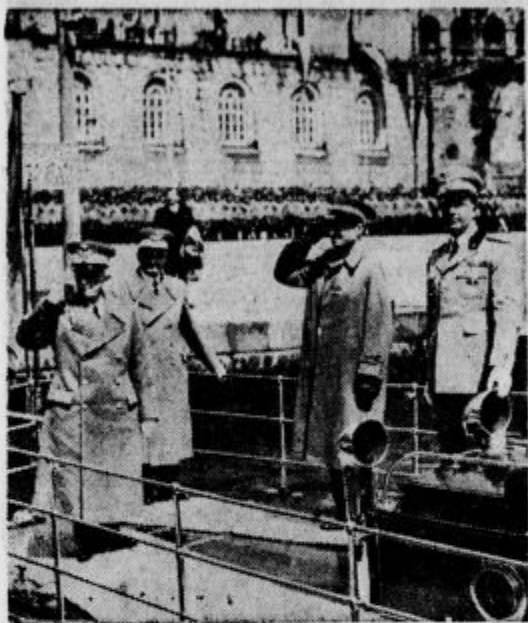
Belgrad, 15. maja. m. Za stalne meštarsko-šolske učitelje so postavljeni naslednji diplomirani slusatelji pedagoške šole: Terezija Segula in Pavla Pres v Slovenski Bistrici; Dragotin Gliha in Milka Zemljak v Krškem; Nevenka Drinovac v Brežicah; Ivan Petrovič v Mariboru Rafael Berce v Ljutomeru; Gabrijela Grim v Trzinu; Angela Pucelj in Domžalah, Ivan Grul v Škofji Loki, Karel Grabelšek v Trbovljah, Ana Monopoli v Ljubljani, Marija Drnovšek v Novem mestu, Ema Scheithauer v Slovenjem gradu.

Belgrad, 15. maja. m. Na predlog finančnega ministra sta postavljena za višjega davčnega inšpektorja 5. pol. skup. Josip Trtnik v Višnji gori, v 6. pol. skup. pa Franjo Ferencič v Varaždinu.

Belgrad, 15. maja. m. Danes se je vrnil v Belgrad z birmovanja po Banatu belgrijski nadškof msgr. dr. Ujčić.

S potovanja kneza - namestnika

Od veličastne pomorske parade do muzejev v Firenci

Knez-namestnik, italijanski cesar Viktor Emanuel in prestolonaslednik princ Umberto odhajajo na pomorske vaje vojnega brodograja.

V neapeljskem zalivu

Napoli, 11. maja. Kakor ob prihodu Hitlerja in regenta Horthyja v Italijo, tako je tudi v počastitev našega kneza namestnika in njegove soproge italijanska vojna mornarica uprizorila vaje v neapeljskem zalivu, da s tem pokaže veliko pripravljenost in moč Italije tudi na morju. Povabljeni so bili tudi častniki jugoslovanski in italijanski, da prisostvovali manevrom na 10.000 tonski križarki »Trento«. Vkrkali smo se torej ob pol 9 na pomolu Beverello, ko so nas prej še pozdravili častniki italijanske vojne mornarice, med katerimi je bil tudi poveljnik pristaniške oblasti v Neapolju. Z motornim čolnom so nas odpeljali nekoliko ven iz pristanišča, kjer nas je pričakovala »Trento«, kakih 500 m dalje pa je ležala zasidrana »Trieste«, ladja prav istega tipa in velikosti kakor »Trento«, ki je čakala najvišjih jugoslovanskih in italijanskih gostov. Vozili smo se mimo mogočne skupine kakih 30 podmornic, ki so lepo okrašene ležale ob sosednem pomolu, a tega dne niso sodelovale pri vajah. Malo dalje so bile zasidrane torpedovke, 25 po številu. Te so se danšnjih vaj udeležile. Vse so bile pestro okrašene z jugoslovanskimi in

gočen masiv Vezuva, ki je v tem času živo zelen, le vrh se nam ni hotel odkriti in pokazati svoje mogočne pipe. Tudi sorenjski vrhovi so bili v oblakih, zato pa se je tem lepše na obzorju odražala fantastična silhueta otoka Capri. Manevri so itak bili določeni okrog otoka Capri, zato nas megla na obali ni nič brigala. Šele raz stolpa »Trento« smo mogli opaziti v južnem delu neapeljske luke brodovje srednjih in malih križark, 10 po številu, in pa 4 eskadrilje torpednih lovcev (16), ki so pravkar pričeli pluti na odprto morje. Ti torpedni lovci so najnovejšega tipa in jako moredno grajeni. Poleg treh velikih križark »Trieste«, »Trento« in »Polzano« se je pomorskih vaj udeležilo še nad 50 vojnih ladij.

Okrog pol desetih so pričeli na križarkah in torpednih lovcih grmeti topovi. Pripeljal se je v pristanišče Mussolini in njemu na čast so ladje oddale salvo 21 strelcev. Skoraj smo opazili, kako ga je motorni čoln z veliko brzino peljal mimo naše ladje, zavil v ostrem loku okrog kljuna »Trieste« in kako je duce prožno skočil iz čolna na prvo stopnico višjega mostu, kakor da mu je 20 let. Obleden je bil v sivo vojaško bleko, kakor jo nosijo italijanski častniki kopne vojske. Na krčvu »Trieste« je sprejel raport in obšel častno četo, nato pa je ves čas do prihoda kralja ostal v razgovoru z nekim španskim generalom, ki je tudi prisostvoval manevrom.

Knez-namestnik Pavle in Mussolini na admiralski ladji »Trieste«.

Nekoliko po deseti uri so topovski strelci oznanili prihod italijanskega kralja in kneza namestnika Pavla. Istočasno so na vseh ladjah trobili pozdrav in pozor. Videli smo, kako se je močvost vrstilo na vseh bojnih ladjah v vrsto z licem proti »Trieste« in kako so iz pristanišča lagodno pluli motorni čolni s kraljem, knezom namestnikom in spremstvom. Prvi je izstopil knez namestnik in na krovu »Trieste« ga je prvi prisrčno pozdravil g. Mussolini. Odličniki so nato obšli častno četo na krovu ladje, ki ima skoraj 1000 mož posadke, a topovi vseh ladij so oddali častne salve 21 strelcev.

Blesteč in sijajen je bil sprejem kneza namestnika tudi že prej v mestu. Mogli bi reči, če je to mogoče, da je bil sprejem v Neapolju še bolj veličasten kakor v Rimu. Sodelovalo je ogromno vojaštva, vsa šolska mladina, ki v resnici razpolaga z izbornimi pljuči in glasovi ter občinstvo, ki ljubi svečanosti, ki v Neapolju niso tako pogoste kakor v Rimu. Sodelovala je tudi vsa fašistična mladina z nešteti godbami. Sprejem ni bil le pompoz, ampak naravnost prisrčen.

Takoj po dohodu kralja in kneza namestnika so se pričele vaje med pristaniščem in otokom Capri. Bili smo priče sijajnega manevriranja torpedovk, ki so iz ota otoka pripravile napad na brodovje križark in se pri tem zavile v neprodno meglo. Pri tem so jim z velikim uspehom pomagala tudi letala. Malo kasneje smo doživeli napad masov, malih motornih čolnov z velikansko brzino, od katerih vsak nosi po dva torpida. Posadka šteje le 4 moše. Prav bliskovito so se pojavili iz ota otoka in če bi bilo šlo zares, ne vem, če ne bi katera od križark ali rušilcev dobila v bok nevarni torpedo. Kakor so se pojavili, tako so zopet hitro izginili v penastem morju in skoraj smo jih videli le še toliko, kakor trop igrajočih se delfinov na odprtem morju. Ena najmikavnejših točk je bilo ostro streljanje na 10 km od-

daljeno oklopnača »St. Marco«. Na oklopnači ni bilo svedea nikogar, streljal pa je naš »Trento« in »Polzano« s topovi 203 mm. Po štirje topovi so naenkrat zagrmeli, da se je stresla ladja in tudi mi, ki smo bili na njej. Zračen pritisk je jako močan, pa čeprav smo imeli dobro zamašena ušesa. Bilo je več zadetkov, dasi je bilo morje precej nemirno. Pa tudi drugi strelci, ki sicer niso zadeli, so padali prav blizu cilja, kar je z ostrim daljnogledom bilo dobro vidno. Končno smo prisostvo-

vali še ostremu streljanju proti namišljenemu napadu iz zraka in videli, da se je že v nekaj sekundah na nebu napravil pravi zaporni zid meglic, ki jih povzročajo eksplozije izstrelkov. Končno je bila še parada vsega bojnega ladjevja, ki se je udeležilo manevrov in javne vaje so bile končane.

Na ladji smo bili gostje poveljnika, ki je imel na nas lep nagovor v francoščini, zahvalil se mu je šef centralnega presbureaua dr. Luković. Moštvo in častniki so bil zelo zadovoljni nad uspešnimi vajami, mi pa tudi, saj se redko komu nudi prilika, da prisostvuje tako res mogočnim in zanimivim prizorom. Imeli smo kot tuji priliko uživati še krasen, res nepozaben pogled na Neapelj, Capri in vso slikovito obalo neapeljskega zaliva. Razumeli pa smo tudi, zakaj Italijani radi pokažejo svoje bojne ladje: kajti v resnici je veliko, mogočno, izvežbano in izvrstno opremljeno.

Najčistejša belina je
RADION
belina

Po muzejih in razstavah Firence

Firence, 14. V.

Zelo je treba obžalovati, da je imel knez namestnik že ob svojem prihodu in pozneje oba dni svojega bivanja v mestu tako izredno slabo vreme. Skoraj neprestano je lilo, bilo je izredno vetrovno in hladno za ta čas, in tako Firence ni mogla pokazati onega sijaja in toplote, s katero je bila pripravljena kneza namestnika obdati. Za potek javnih manifestacij je lepo, sončno vreme pač bistven pogoj.

Firence je od vseh italijanskih mest sprejela kneza Pavla najtopleje, in sicer kot »svojega« človeka. Knez Pavle je dalje časa živel v Firenci, pozna ga vsa odličnejša družba, zlasti literarni in umetniški krogi, v katerih se je gibal in ki vedo za njegova visoka kulturna stremjenja in jim je znana njegova izredna naobrazenost. Firencea slej ko prej drži svoje kulturno prvenstvo, bodisi po svojih ustanovah, po tradiciji in tudi po družbi, ki morda ni tako finančno bogata kakor v Milanu ali Turinu, kjer cvete industrija, a ima globok čut za duhovne vrednote. Prestolnica Toskane je torej pripravila našemu knezu namestniku sprejem kot človeku, ki pripada njenemu kulturnemu krogu. Mesto je bilo prekrasno okrašeno z zastavami, italijanskimi, jugoslovanskimi in mestnimi; raz balkonov so bile izvešene dragocene preproge. Velike palače so izgledale kot šopki živega pomladanskega cvetja, tolika je bila pestrost in bogastvo prelivajočih se barv. Zvečer je bilo mesto bajno razsvetljeno. Kolodvor je bil eno samo cvetje, tako da je Firence res dala čast svojemu imenu. K sprejemu so prišli mestni patriciji v nošah, kakor jih je mesto poznalo že v Dantjevi dobi, živobarvne zastave, ki so jih nosili s seboj, so klicale v spomin razne zgodovinske dobe in dogodke, na katerih je mesto v teku stoletij bilo tako bogato. Sprejema se je udeležilo staro florentinsko plemstvo po svojih zastopnikih, med drugimi tudi italijanski prestolonaslednik s soprogo, ki je v imenu italijanske kraljeve hiše prevzel za Firence gostoljubje visokim gostom. Navdušenje ljudskih množic je bilo kljub neprijetnemu dežju tako iskreno, da je vsakega gledalca moralo potegniti

za seboj. Vojaštvo in policija sta kot pri vseh drugih sprejemih vzdrževala vzoren red. Toda presenetilo nas je, ko smo videli, da so v soboto popoldne, ko je bil napovedan sprejem, bile v Firenci zaprte vse trgovine, tovarne in obrati, da bi delavstvo moglo prisostvovati sprejemu. Firencea je zgledala kot ob največjih praznikih, delavci in nameščenci pa so od podjetnikov dobili plačan poldnevni dopust.

Knezu namestniku in njegovi soprogi so bili za dvodnevno bivanje pripravljeni prostori v palači Pitti, za ostalo spremstvo pa v velikih hotelih. Še isto popoldne si je knez Pavle s kneginjo Olgo in spremstvom ogledal razstavo moderne italijanske umetne obrti. Razstava je nad vse bogata in z velikim okusom prirejena, tako da zasluži tudi vso pozornost inozemstva. Zastopane so vse panoge umetne obrti: od keramike, igrač, ženskih ročnih del, usnjarskih, zlatarskih in drugih kovinskih izdelkov do modernega pohištva, ki zavzema posebno velik del. Slehernemu, ki ima za te stvari smisel in potrebo po njih, naj bo tople priporočeno, da to razstavo obišče in si jo dobro ogleda. Marsikdo bo našel nove koristne ideje in temu in onemu bo morda vželo tudi prepotrebno spoznanje, koliko možnosti zaslužka je za onega, ki je sposoben in marljiv. Razstavljene so res prav izvrstne stvari, ki kažejo, kako se v Italiji resnično umetnost popularizira in služi ljudstvu. Vidi se tudi, kako more umetnost olepšati življenje tudi malega človeka, mu dviga smisel za lepoto in tudi potrebo po njej. Prav posebno bi bilo priporočljivo, da bi si razstavo ogledali naši obrtniki, zlasti mizarji, trgovci, umetniki, dijaki obrtnih šol in njih profesorji. Vsek bo mogel mnogo pridobiti in se obogatiti ob napredku, ki ga na vseh področjih umetne obrti ta razstava kaže.

Visoki obiskovalci so se živo zanimali za razne razstavljene predmete. Vodstvo po razstavi je skrbno organizirano. Naslednji dan pa so obiskali še umetnostno medijsko razstavo, ki je tudi brez dvoma izredno pomemben dogodek v umetnostni tradiciji Firence. Nadaljnji obisk galerij in umetniških spomenikov pa ni več štel k uradnemu obisku kneza Pavla in kneginje Olge v Firenci.

Molotov obišče London Chamberlain o pogajanjih s Sovjetsko Rusijo

London, 15. maja. b. Tukaj računajo, da bosta Molotov ali pa Potjomkin obiskala London, ki bi jih izročila Sovjetska Rusija, v kolikor ne bi prišlo do načelnega sporazuma med Anglijo in Sovjetsko Rusijo. Vse predloge, ki bi jih izročila Sovjetska Rusija, v kolikor ne bi pomenjali direktne vojaške zveze med obema državama, bi Anglija sprejela z največjimi simpatijami. V vojno zvezo z Rusijo se Anglija ne bi spuščala, ker bi se v tem primeru po mnenju Anglije lahko Evropa razdelila v dva ideološka tabora, razen tega pa bi si Anglija lahko oddaljila Portugalec in Španijo in morda celo samo Poljsko. Drugače pa želi Anglija stopiti v najtesnejše odnose s Sovjetsko Rusijo. Položaj Poljske je v primeru, ako bi se Anglija vmešala v vojno, že določen v pogajanjih med Varšavo in Londonom. Tudi v primeru neposrednega napada na Anglijo se bo Poljska borila ob strani Velike Britanije.

London, 15. maja. c. Danes popoldne so številni poslanci spodnje zbornice zopet izpraševali Chamberlaina o tem, kako potekajo pogajanja s Sovjetsko Rusijo. Chamberlain je povzel ves problem tako, da je izjavil, da nima povedati ničesar k tistemu, kar je povedal 12. maja o stanju pogajanj s Sovjetsko Rusijo. Pač pa misli, da se bo lord Halifax lahko osebno pogovoril s sovjetskimi zastopniki na zasedanju sveta Zveze narodov, ki se začne dne 22. maja. Podrobneje pa Chamberlain ni hotel odgovorjati.

Anglija — in vatikanska pobuda za mir

Nato je neki drugi poslanec povpraševal o tem, ali bi lahko vlada kaj povedala o tem, kaj je sporgočil v imenu Sv. stolice vladni papeški nuncij Mgr. Goodfrey.

Državni podtajnik Buttler je izjavil, da ni Sv. stolica predložila v Londonu nikakih predlogov, vendar pa angleška vlada s simpatijami spremlja delo sv. očeta za ohranitev miru. Angleška vlada je v tem delu v stalnem stiku s Sv. stolico, toda Sv. stolica ni predložila nikakih predlogov.

Poljski vojni minister v Parizu

Varšava, 15. maja. b. Poljski vojni minister general Kastricki je odpotoval včeraj privatno v Pariz. Tukajšnji politični krogi pa so prepričani, da bo omenjeni general takoj po svojem prihodu v Pariz stopil v stik s predstavniki francoske armade. Poučeni krogi izjavljajo, da bo poljski

vojni minister vodil pripravljane razgovore, ki bodo pozneje izpopolnjeni s francosko-poljskimi generalističnimi razgovori. Vojno sodelovanje med obema državama se zadnja leta ni omenjalo, zaradi spremembe nastalega položaja pa sta oba generalna štaba izrazila željo, da se to sodelovanje postavi na nove širše in krepkeje temelje.

Potjomkin obišče Baltik

London, 15. maja. b. »Daily Express« poroča, da bo namestnik sovjetskega komisarja za zunanje zadeve g. Potjomkin v kratkem obiskal baltične države, in sicer Estonsko, Letonsko in Litvo. Njegov obisk bo sledil neposredno po zasedanju Zveze narodov v Zenevi.

Dekleta v narodnih nošah pozdravljajo kneževsko dvojico.

Dunajska vremenska napoved: Močno oblačno, nagnenje k nevihtam, toplotno stanje se ne bo mnogo spremenilo.

Zagrebska vremenska napoved: Nekoliko oblačno, sicer pa pretežno jasno.

Knez-namestnik in italijanski prestolonaslednik princ Umberto na admiralski ladji »Trieste«.

italijanskimi zastavami. Skoraj smo bili na »Trento«, prisrčno pozdravljeni od poveljnika, kapitana fregate Zambona in ostalega častniškega zbora. Povedli so nas takoj v stolp, od koder smo mogli pregledati »bojišče«. Dan je bil čist in jasen (vso noč je močno deževalo), pihal je svež veter od jugovzhoda in mornarji so nam z zadovoljstvom zatrjevali, da bomo imeli lep dan. V ozadju smo imeli krasen razgled na Neapelj, ki je ves bel in umit ležal pred našimi očmi, dalje na deeno mo-

Kneginja Olga v razgovoru s ljubljanskim županom dr. Adlešičem. Med knezom-namestnikom in kneginjo italijanski generalni konzul Guerini Maraldi.

Samo še danes!

Najkrasnejši globoko vsebinski Elisabeth Bergner film

Ukradeno življenje

po nagrajenem romanu K. J. Beneša

Režija: Dr. Paul Czinner

Gospodarstvo

Zadružništvo državnih uslužbencev

Iz glasila Zveze nabavljajnih zadrug državnih uslužbencev posnemamo, da je lani število v Zvezi včlanjenih zadrug naraslo od 304 na 322. Skupno število članov pri včlanjenih zadrugah je naraslo za 9629 na 163.056. Posebno je naraslo število članov v kreditnih zadrugah.

Lastna sredstva nabavljajnih zadrug so se lani povečala od 46.36 na 50.66 milij. din in tudi povprečna vsota, dana za nakupljeno blago se je povečala: na 1 člana od 3104 na 3264 din, samo v Sloveniji od 5242 na 5339 din.

Skupna vsota prodanega blaga je lani narasla v vsej državi od 251.06 na 279.1 milij. din, od tega pri 14 zadrugah v naši banovini od 88.2 na 92.3 milij. din. Režijski stroški so znašali v vsej državi 20.6 (18.8), v Sloveniji 7.2 (6.9) milij. din ali 8.5 (8.4) % prometa, v Sloveniji 9.1 (8.4) %. Število zadrug pri prodajalci se je v Sloveniji zvišalo od 19 na 21, število uslužbencev pa od 305 na 332, v vsej državi je število prodajalcev naraslo od 164 na 173, število uslužbencev pa od 988 na 1065.

Bilance zadrug izkazujejo v Sloveniji 0.8 (0.48) milij. din čistega dobička, v vsej državi 6.3 (4.8)

milij. Bilančna vsota je znašala v Sloveniji 47.6 (47.2), v vsej državi 150.2 (143.3) milij. din.

Kreditne zadruge izkazujejo v Sloveniji povečanje bilančne vsote od 29.5 na 29.96 milij. din, v vsej državi pa od 140.5 na 147.0 milij. din. Čisti dobiček slovenskih zadrug je znašal lani 0.34 (0.47) milij. din, v vsej državi 1.4 (1.7) milij. din.

Računski zaključek Zveze.

Sam računski zaključek Zveze izkazuje za lano leto povečanje poslovnih deležev ter glavnice. Upniki so ostali v glavnem neizpremenjeni. Med aktivni znašajo krediti zadrugam v tekočih računih 101.4 (100.16) milij. din, nepremičnine pa 57.27 (50.6) milij. din. Bilančna vsota znaša 197.0 (180.7), bruto donos 17.2 (14.8) milij.

Čisti dobiček znaša pri Zvezi sami 1.2 (0.7) milij., pri mlinskih 0.7 (0.2) milij. din. Zadrugno zavarovanje je še leta 1937 prineslo 12.276 din čistega dobička. Posebna bilanca za to panogo poslovanja pa ne kaže za lano leto nobenega prebitka.

Naš izvoz na Češko

Kakor smo pred nedavnim poročali, je znašal dne 8. maja klirinški dolg Češkoslovaški samo še 7.5 milij. kron. Do dne 12. maja se je ta naš klirinški dolg zmanjšal na 2.4 milij. kron in pričakovati je, da bo najkrajšem času likvidiran.

Iz tega je razvidno, da smo v kratki dobi komaj 5 mesecev popolnoma likvidirali svoj klirinški dolg Češkoslovaški, ki je znašal tudi že okoli 150 milij. čeških kron.

Tako nastaja sedaj novo vprašanje, kaj bo z nadaljnjim našim izvozom v Češko in Moravsko. Predvsem je na tem interesirana trgovina z živino. Kajti vsak teden izvažamo na Češko in Moravsko za okoli 6 milij. kron živine. Zato je pričakovati znatnega zastoja tega izvoza, ker izvozniki pač ne vedo, s katerim tečajem jim je še računati v bodoče.

Ta teden pride v Belgrad posebna delegacija zastopnikov čeških in moravskih uvoznikov živine, da bi se z našimi uradi in izvozniki dogovorila o nadaljnjem izvozu živine na Češko in Moravsko. Pristojne oblasti iz Češke predlagajo, naj naša država likvidira specialni dolg Češkoslovaški, ki ni bil vnesen v kliring in ki znaša okoli 50 milij. kron. Nadalje imajo nekatera češka in moravska podjetja pri nas razne terjatve v vezanih dinarjih, ki znašajo okoli 25 milij. din. Češke oblasti predlagajo, naj se oba računa vzameta kot podlaga za garancijo bodočih terjatev naših izvoznikov na Češko in Moravsko.

Tudi naša Narodna banka proučuje to vprašanje, smatra pa, da bo moralo to vprašanje biti urejeno skupno z drugimi zadevami, ki se tičejo Nemčije, Češkoslovaške in naše države.

Obrtniško zborovanje v Celju

Celje, 15. maja.

V nedeljo se je zbralo v veliki dvorani Narodnega doma v Celju 350 članov 12 obrtnih združenj v Celju ter delegati okoliških združenj celjskega in laškega okraja. Zborovanja se je udeležil tudi podpredsednik Narodne skupščine in narodni poslanec gospod Alojzij Mihelič in predsednik celjske mestne občine g. dr. Alojzij Voršič ter g. Ogrin, predsednik obrtnega odseka Zbornice iz Ljubljane.

Na zborovanju so se obravnavala prečja vprašanja elovskega obrtništva, ki je v principu za starostno zavarovanje in zahteva, da se nujno izvede in izdajo spremembe in uredbe, ki so življenjskega pomena za obrtništvo ter predpogoji za starostno zavarovanje za obrtnika. To so: izvedba novelizacije obrtnega zakona, uzakonjenje minimalnih cen obrtniškim izdelkom, prepoved izvrševanja obrti v lastni režiji samoupravnim, upravnim in javnim ustanovam. Z izvedbo teh bi obrtništvo doseglo svojo prepotrebno zaščito ter si zagotovilo obstoj in možnost obrtniškega zavarovanja. Obrtništvo načelno pozdravlja uvedbo penzijskega zavarovanja za primer nesreče, onemoglosti, smrti in starosti. Obvezno bolniško zavarovanje se zaradi preobremenitve obrtništva začasno odklanja. Starostna doba 65 let naj se zniža na 60 let starosti, ker je verjetnost, da bo večina obrtnikov že s to starostno dobo dosegla polno zavarovalno dobo. Penzijska renta bi se na ta način izkoristila mnogo bolj. Karentna doba naj ne bo daljša od 5 let. Isto velja za vdove. V uredbo naj se vstavi tudi možnost odkupa let, zlasti za obrtništvo, ki ga zakon zateče v njegovih 50 letih starosti. Z ozirom na dejstvo, da znaša povprečni dnevni zaslužek našega podeželskega obrtnika komaj 12 do 16 din dnevno, smatramo, da so predvidene premije za penzijsko zavarovanje previsoke in ugotavljamo, da je tako zavarovanje v izogib posledicam za obrtništvo brez izdatne pomoči s strani države, neizvedljivo. Zborovalci so za uvedbo tretje, to je najnižje možnosti s tem, da prosijo, da se izpopolni vladni načrt tudi na zavarovanje s premijo mesečnih 35 dinarjev, ki bi se pa naj e podpora države in v razbremenitve obrtništva znižala na vsaj 25 din mesečno. To so zborovalci utemeljili z razlogi socialnih razmer ter s predvideno možnostjo individualnih prostovoljnih povikov. Na zborovanju je bila nadalje poudarjena absolutno upravnica decentralizacija in avtonomija zavoda po banovinah s tem, da ostane zavod celota, toda da postane upravno razdeljen na banovinsko upravne in banovinske rentne odbore kot pravomočne izvršne organe poedinih pokrajin. Obrtniki ne ugovarjajo pobiranju prispevkov od strani okrožnega urada z dotičnega sedeža zavoda, zahtevajo pa, da se odškodnina 5% od pobranih prispevkov brezpogojno zniža na dva in pol odstotka in to iz razloga, ker obrtništvo že samo vrši do okrožnega urada za zavarovanje delavcev za njegove zavarovalnice težko in odgovorno dolžnost s tem, da delno prispeva k zavarovanju nameščena. Odločno pa so zavarovalci bili proti temu, da bi veljala tudi nova uredba, izdana za zavarovalne zavode, ki določa, da se 65% rezervne glavnice nalaga v državne papirje tudi proti starostnemu zavarovanju obrtništva. Starostno zavarovanje obrtništva je eminentna socialna ustanova, ki je namenjena izključno obrtniku in mora biti sredstva tega zavoda posredno, kakor tudi neposredno namenjena v korist obrtniku. Poudarjeno je bilo tudi, da pri nastavljanju pomožnega oseba za to institucijo naj se upošteva, da imajo prednost zlasti za to sposobni sinovi obrtniških rodbin.

Na zborovanju je bila sprejeta resolucija, ki bo poslana ministrstvu za trgovino, obrt in industrijo.

Nagradni natečaj za lepak jesenskega velesajma

Uprava velesajma razpisuje natečaj za osnutke lepakov jesenskega velesajmske prireditve v letu 1939.

Besedilo: Velesajem od 2. do 11. septembra 1939 Ljubljana v jeseni.

Natečajniki naj se ozirajo pri kompoziciji na spored jesenske velesajmske prireditve, kjer bo prevladovalo zlasti kmetijstvo in živinoreja.

Natečajniki morajo poslati z geslom opremljene osnutke do 12. junija t. l. opoldne ravnanstvu Ljubljanskega velesajma. Istočasno morajo poslati svoj točen naslov v zapečateni kuverti, na kateri je označeno geslo osnutka. Nenagrade in neodkupljene osnutke lahko dvignejo natečajniki med 15. in 30. julijem 1939 v uradu velesajma.

Določene so te-le nagrade: ena za 2000 din, ena za 500 din, dve po 250 din.

Uvoz Nemčije iz jugovzhodnih držav

V berlinskem nemškem Ekonomistu je priobčena zanimiva statistika, ki kaže, v kako veliki meri postajajo jugovzhodne države za Nemčijo kot dobavitelje. Navedeni so podatki za uvoz Jugoslavije, Bolgarije, Rumunije in Madžarske v Nemčijo leta 1932 in 1938.

Po količini je znašal ta uvoz v Nemčijo:

	1932	1938
prašiči	—	127.011 kom.
goveda	—	132.463 kom.
meso	7.531 ton	30.031 ton
mast in loj	1.218 »	17.282 »
stročnice	18.894 »	33.795 »
olj. plodovi	23.519 »	68.988 »
žitarice	368.271 »	673.737 »
(pšenica, ječmen, koruza)		
zelenjava	10.751 »	19.563 »
sadje	78.114 »	129.704 »
les	27.973 »	305.059 »
boksit	—	711.324 »
petrolej itd.	126.870 »	447.958 »

Bilance

Bratje Turkovič, banka, Zagreb. Glavnica 5.0, bilančna vsota 25.8 (27.066), čisti dobiček 0.057 (0.027) milij. din.

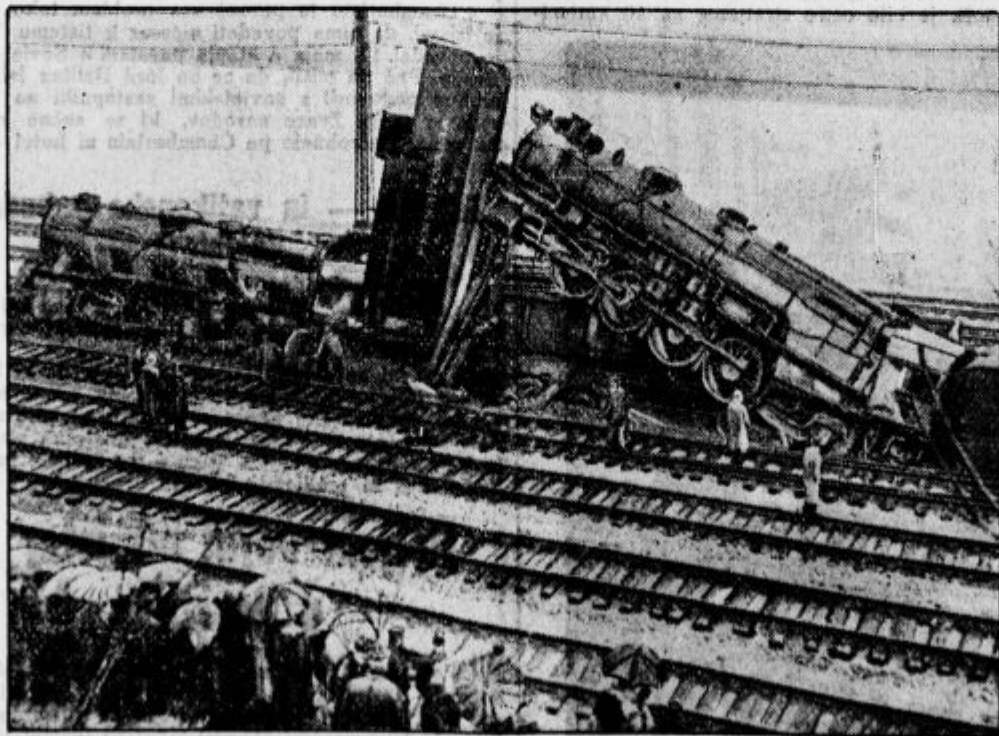
Tvornica likerjev Pokorny, Zagreb. Glavnica 3.75, bilančna vsota 10.25, čisti dobiček 0.02, izguba 1937 0.2 milij. din.

Vuna d. d., Karlovac. Glavnica 4.50, bilančna vsota 41.46 (37.6), čisti dobiček 0.0008 (0.1) milij. din. — Spada v koncern tekstilnih tvornic Koste Ilića v Belgradu.

Tekstilne industrije, Karlovac. Glavnica 5.0, bilančna vsota 16.9 (17.24) milij. din, čisti dobiček 0.058 (0.265) milij. din. — Spada v koncern Koste Ilića v Belgradu.

Dalmacija, tvornica cementa, Kaštel Sućurac. Glavnica 6.5, bilančna vsota 127.9 (132.85), bruto-donos 6.1 (6.1), izguba 0.127 (0.148) milij. din.

Tekstilna industrija Milan Prpić, Zabok. Glavnica 5.0, bilančna vsota 22.15, bruto donos 0.3, čisti dobiček 0.06, tako da se izguba iz prejšnjih let zmanjša na 0.014 milij. din.

V Pittsburgu v Ameriki se je dogodila težka železniška nesreča, pri kateri sta se zaleteli dve lokomotivi. Ena od njih se je vzpela na tedner druge kot razdivjan konj. Strojevodja in kurjača na obeh lokomotivah sta obležala mrtva.

Državna tvornica cementa. Na osnovi pooblaštila v novem finančnem zakonu se proučuje sedaj vprašanje ustanovitve drž. tvornice cementa. Nova tvornica naj bi se po vestih iz Belgrada zgradila pri vasi Višnjici pri Belgradu. Ta vas je oddaljena 8 km od železniške postaje Belgrad-Donava in leži ob projektirani progi, ki bi šla od Belgrada ob Donavi.

Nova tvornica letal. Iz Belgrada poročajo, da bo tvornica pohišiva Nikola Borota v Sremski Mitrovici preurejena v tvornico letal, katero namestava napraviti ing. Dimitrije Vujić in ing. Vladimir Tišina. Tvornica bi izdelovala samo dele brez motorjev.

Likvidacija. Destalit, tvornica gumbov, ustnikov in galant. blaga, Zagreb, sklicuje občni zbor delničarjev za 22. maja, kjer bodo sklepali o likvidaciji družbe. — Računski zaključek družbe izkazuje pri glavnici 0.25 in bilančni vsoti 14.8 (13.14) milij. izgube za leto 1938 3.0 milij., prenos izgube iz leta 1937 pa je znašal 0.09 milij. din.

Dobave. Gradbeni oddelek rav. drž. železnice v Ljubljani sprejema do 23. maja ponudbe za dobavo mehkih desk in tramov.

Mestna zastavljavnica v Splitu. V trgovinski register v Splitu je bila pisara Zastavljavnica občine mesta Splita, katere lastnik je splitska mestna občina, prokurist tvrdke je Kunej Marko, ravnatelj Mestne hranilnice v Splitu.

Hranilnica primorske banovine v Splitu je bila te dni ponovno vpisana v trgovinski register, ker je bila njena likvidacija preključena. Za predsednika je imenovan dr. Zvonimir Šimunović, za podpredsednika pa inž. Ivo Šakić.

Borze

Dne 15. maja.

Denar

Angleški funt 238 oz. 258

Nemški čeki 13.80

V borznih tečajnicah smo z današnjim dnevom dobili novost: poleg tečajev s premijo in tečajev v zasebnem kliringu so v posebni tabeli objavljeni tudi tečaji prostih deviz, in sicer na podlagi paritete z Londonom, katerega tečaj znaša 258.

S tem je tečajnica naših borz postala popolnejša in preglednejša za poslovni svet in široko publiko.

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 236.10—239.90.

Eksotična pustolovna drama iz divjih predelov Afrike

Džim iz džungle

Danes ob 16. 19. in 21. uri

Kino Sloga

Telefon 27 30

Tudi nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 13.70—13.90. V Zagrebu so beležili za konec oktobra 13.80—14.—.

Grški boni so beležili v Zagrebu 31.025 do 31.725, v Belgradu 31.40—32.10.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 1,038.598 din, v Belgradu 4.807.000 din.

V efektih je bilo prometa v Belgradu pri zelo čvrsti tendenci 1,841.000 din.

Ljubljana — Uradni tečaji:

Amsterdam 100 gold. 2370.00—2408.—
Berlin 100 mark 1777.62—1795.38
Bruselj 100 bolg 751.70—763.75

Ljubljana — Svobodno tržišče:

Amsterdam 100 gold. 2938.22—2976.22
Bruselj 100 belg 931.98—943.98
London 1 funt 256.40—259.60
Newyork 100 dolarjev 5457.97—5517.97
Pariz 100 frankov 144.85—147.15
Zeneva 100 frankov 1232.85—1242.85
Curih, Belgrad 10, Pariz 11.7925, London 20.84, Newyork 445, Bruselj 75.775, Milan 23.41, Amsterdam 239, Berlin 178.65, Stockholm 107.35, Oslo 104.725, Kopenhagen 93.025, Praga 15.25, Varšava 83.75, Budimpešta 87, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.1875, Buenos Aires 102.875.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 448.50—451

v Zagrebu 452 blago

v Belgradu 453.50—454.50

Ljubljana. Drž. papirji: 7% inv. pos. 98—99.50, agrarji 58—60, voj. šk. promptna 448.50—451, begl. obv. 88—89, dalm. agr. 85.50—86.50, 8% Bler. pos. 99—100, 7% Bler. pos. 90.75—91.75, 7% pos. Drž. hip. banke 99—101, 7% stab. pos. 98.50—100. — Delnice: Nar. banka 7400—7500, Trboveljska 180 do 190.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 99—100 (100), agrarji 60 blago, vojna škoda promptna 452 blago, 6% šuske obv. 86 blago, 4% severni agrarji 59—60 (59.50, 59.75), 8% Bler. pos. 99.50 denar, 7% Bler. pos. 90—102, 7% pos. DHB 99—100 (100), 7% stab. pos. 99—100 (98). — Delnice: Narodna banka 7400 denar, PAB 211—216, Trboveljska 180—185 (180), Gutmann 40—41 (41), Osj. livarna 160 denar, Iles 25 denar, Jadr. pl. 300—310.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 101—102 (101), agrarji 60.50—61, vojna škoda promptna 453.50—454.50 (454, 453), begl. obv. 88.50—88.75 (88.50), dalm. agrarji 86.50—86.75 (86.25), 4% sev. agrarji 59.75—60.25 (60), 6% šuske obv. 85.25—85.75 (85.75), 8% Bler. pos. 100.25—101 (100.50), 7% Bler. pos. 91.50—92 (91.50), 7% pos. DHB 100.50 denar, 7% stab. pos. 100 denar. — Delnice: Narodna banka 7400 denar, PAB 215 denar.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bač. 142—145, srem. 142—144, slav. 144—146, ban. 138—141. — Oves: bač., srem., slav. 147—149. — Rž: bač. 137—139. — Ječmen: bač., srem. 165—167.50. — Fižol: bač., srem., beli, brez vreče 300—305. — Otrobi: bač. juta vreče 110—112.50, srem. juta vreče 105—107.50, ban. juta vreče 102.50—105 Tend. stalna. Promet srednji.

Živinski sejmi

Živinski sejem na Planini pri Sevnici dne 12. maja t. l. Dogon: 444 glav goveje živine, in sicer 142 volov, 86 telic, 110 krav, 104 juncev in 2 bika. Cene naslednje: voli I. vrste do 6.25 din, II. 5—5.50, III. 4—5; telice I. do 6, II. do 5, III. do 4; krave I. do 4, II. do 3, III. do 2; junci 3.00 do 4.50; biki 4.50 din za 1 kg žive teže.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Šmarju pri Jelšah dne 8. maja t. l. Voli: I. vrste 4.50—5.50, II. vrste 3.50—4.50, III. vrste 2.50—3.50; telice: I. vrste 4—5, II. vrste 3—4, III. vrste 2—3; krave: I. vrste 4—5, II. vrste 3—4, III. vrste 2—3; teleta: I. vrste 5—6, II. vrste 4—5; prašiči: šparhiji 9—10, pršutarji 7—9 din kg žive teže. — Goveje meso: I. vrste 10—12, II. vrste 8—10, III. vrste 6—8, svinjina 14, slanina 15—16, svinjski mast 18, čisti med 15—20, volna: neoprana 15, oprana 30; surove kože: goveje 10, telečje 12, svinjske 7—10 din kg. — Pšenica 250, ječmen 200, rž 200—250, oves 200—250, koruza 150, fižol 300, krompir 100, seno 50—70, slama 30—40; moka: pšenična 325, koruzna 200 din 100 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4—5, finejša sortirano vino pri vinogradnikih 5—7 din liter.

Svinjski sejem v Ptuj 7. maja 1939. Dogon: 73 svinj in 349 prascev. Prodanih 129 glav. Cene naslednje: pršutarji 7—7.50 din in plemenske svinje 6.25—6.50 din za 1 kg žive teže. Mladi pujski 6 do 12 tednov stari 80—150 din za glavo.

Slovenska mladina v Celju

Prva banovinska skupščina mladinske JRZ, ki se je je udeležil tudi naš voditelj dr. Anton Korošec

Sprevod slovenske mladine po celjskih ulicah. — Na balkonu mestne hiše so zbrani odličniki z dr. Korošcem na čelu.

Preteklo nedeljo so se zbrali v Celju zastopniki mladine JRZ iz vseh krajev Slovenije, da pokažejo svojo ljubezen voditelju slovenskega naroda dr. Antonu Korošcu, izpovejo svoj program in manifestirajo za našo državo in njenega mladega vladarja, da poudarijo svojo državno zavest in svojo pripadnost slovenskemu narodu ter svojo ljubezen do slovenske zemlje in slovenskega jezika.

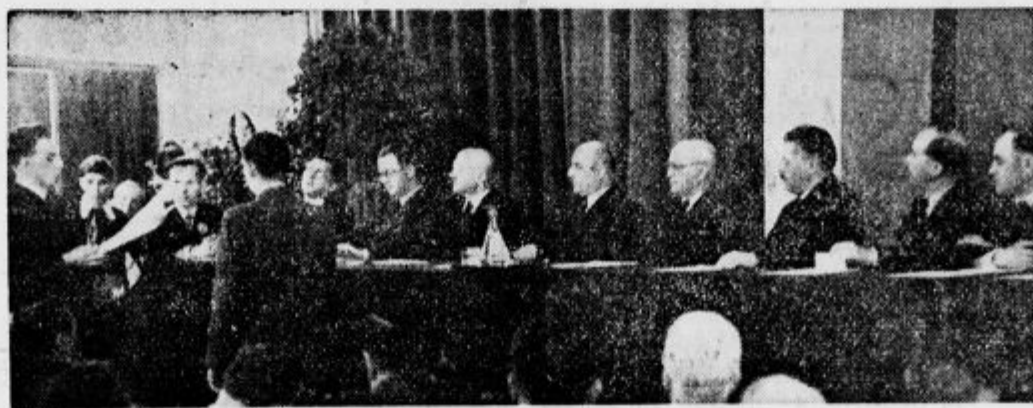
Kakor smo poročali že v nedeljski številki, se je mladina odločila, da pozdravi svojega voditelja na poseben način. V sestankih in občnih zborih posameznih krajevnih organizacij, katerih je 298, je bila sprejeta posebna spomenica, ki so jo prinašali naši fantje iz vseh krajev na kolesih. Prvi so prišli v Celje zastopniki iz Gornjega Grada, potem iz Šmarja pri Jelšah, brežiškega okraja, Murske Sobotice, Maribora, Kamnika, Kranja, Škofje Loke, Ljubljane, Novega mesta, Loga in iz vseh okrajev Slovenije.

Že v soboto zvečer je Celje oživel. Na Slomškovem trgu so zadoneli zvoki železničarske godbe, velika množica ljudi se je zbrala pred opatijo, ter je viharno vzklikala kralju Petru II., knezu namestniku Pavlu, dr. Korošcu, Sloveniji in Jugoslaviji. Na starem gradu je zagorel velik kres, ki je dal znamenje, da so zažareli po vseh okoliških gričih, po Savinjski dolini in po drugih krajih Slovenije številni kresovi, znamenje, da se je slovenska mladina zbrala okrog svojega priljubljenega voditelja. Združeni pevski zbori so pod vodstvom g. Avgusta Cererja zapeli tri pesmi na čast slovenskemu voditelju dr. Korošcu, ki se je prikazal pri oknu. V opatijo je odšla posebna deputacija pod vodstvom podpredsednika narodne skupščine Mihelčiča. Podoknica se je končala s himno »Hej Slovenci!«, ki jo je pela vsa množica.

Kljub dežju so se pripeljali v Celje zastopniki vseh krajevnih organizacij MJRZ in veliko drugih članov že s prvimi jutranjimi vlaki. Okrog osemih se je pripeljal minister g. Snoj s člani glavnega odbora MJRZ iz Beograda dr. Pircem, poslanecem Dimitrijevičem in Marjanovičem, ki so bili na postaji pristrčno pozdravljeni.

Ob 10 dopoldne se je kljub dežju začel pomikati množičen sprevoz, ki je z državnimi zastavami na čelu korakal mimo mestnega gledališča na Vrazov trg, Krekovo cesto in v Prešernovo ulico. Na balkonu mestnega županstva so se zbrali gg.: dr. Korošec, minister Snoj, ban dr. Natlačen, senatorji dr. Kulovec, Smodej in Schaubach, podpredsednik narodne skupščine Mihelčič, člani glavnega odbora iz Beograda, celjski župan dr. Voršič, ljubljanski župan dr. Adlešič, mariborski

župan dr. Juvan in pljuški župan dr. Remec in skupno 20 narodnih poslancev. Prihod spreveda so naznanile fanfare, ki so jih igrali naši fantje iz St. Petra v Ljubljani. Po Celju so doneli močni klici kralju Petru II., kraljevskemu domu, knezu namestniku Pavlu, dr. Korošcu, Sloveniji in Jugoslaviji. Sprevoz se je med navdušenimi ovacijami pomikal, proti Ljudski posojilnici. Iz mnogih hiš so metali na sprevoz cvetje in po-

Med zborovanjem v dvorani Ljudske posojilnice.

zdravljali mladino. Po ulicah, kjer se je pomikal sprevoz, so bile zbrane velike množice ljudstva.

Okrog 11 se je velika dvorana Ljudske posojilnice napolnila s samimi krajevnimi delegati do zadnjega kotička. Ko je stopil v dvorano dr. Korošec, je zaoril val navdušenja. Viharni vzkliki so ponehali šele, ko je godba zaigrala državno himno. Skupščino je začel predsednik MJRZ poslanec g. Smersu. Izrekel je v imenu vseh prvo misel slovenske mladine, ki velja našemu mlademu kralju Petru II. Nato je pozdravil narodnega voditelja dr. Antona Korošca, ministra Snoja, bana dr. Natlačen, senatorje ministra dr. Kulovca, Smodeja in dr. Schaubacha, vse poslance, glavni odbor MJRZ iz Beograda in druge.

Nato je spregovoril naš voditelj dr. Anton Korošec, čigar govor objavljamo na drugem mestu. Zborovalci so večkrat prekinili dr. Korošca z navdušenim vzklikanjem kralju Petru II., knezu namestniku Pavlu in naši jugoslovanski državi. Za dr. Korošcem je pozdravil mladino celjski župan dr. Voršič, za njim pa v imenu glavnega odbora MJRZ iz Beograda dr. Bojan Pirc.

Tajnik banovinske organizacije g. Češnovar je orisal delo naše mladinske politične organizacije, ki je združila skoraj vso slovensko mladino v eno celoto. Naša mladina se zaveda, da čim bolj sposobne in izobražene politične delavce bomo imeli Slovenci, tem bolj dobro bodo tekli državni in javni posli. V ta namen je MJRZ prirejala razne politične tečaje, kamor so prihajali številni člani vseh okrajev. V preteklem letu je imela 29 takih tečajev. Krajevne organizacije so pomagale zanesiti v našem ljudstvu tisto navdušenje, s katerim je porazilo vse nasprotné sile.

Med govori, zlasti pa med govorom dr. Antona Korošca, je prišlo nešteto krat do viharnih manifestacij za Jugoslavijo, za kralja in kraljevski dom, za našo vojsko in za naše voditelje.

Sledile so volitve v banovinski odbor in so bili izvoljeni: Smersu Rudolf, inž. Sodja Jože, Češnovar Slavko, Snoj Janez, Melaher Jože in Kroflič Jože, za delegate v glavno skupščino pa dr. Bojan Pirc, Krošelj Joško, Melaher Jože in Piriš Milko. Nato je imel lep govor o narodnih razlogah mladinske organizacije inž. Jože Sodja.

Na koncu zborovanja je naša mladina pripravila svojemu voditelju dr. Korošcu prijetno presenečenje. Kakor smo omenili, so že v soboto kole sarji pripeljali v Celje deklaracije posameznih krajev, napisane v odlomkih, v katerih je izražena ljubezen do slovenske zemlje, našega voditelja, naše države in zlasti do našega kralja. Začetne

Na čelu spreveda državna zastava.

črke kitle dajejo stavek: »Slovenekemu voditelju mladine«. Deklaracija je napisana posamezno po straneh s podpisami zastopnikov okrajev, je vezana v krasno usnjeno knjigo. To spominsko izjavo je izročil g. Piriš dr. Antonu Korošcu. Mladina je ob sprejemu deklaracije burno pozdravljala našega voditelja.

Zborovanje se je končalo ob 12 s himno »Hej Slovenci!«, ki so jo peli vsi navzoči.

Požar po 52 letih zadušen

Največji požar v zgodovini - Podzemlje cele pokrajine v ognju

L. 1884 je v premožnostih grofije Perry v državi Ohio v Ameriki izbruhnil požar, ki se je v nekaj tednih razvil v pravi podzemski pekel. Šele letos konec aprila se je celemu odboru inženirjev, ki so jim stali ob strani strokovnjaki in armada delavcev, posrečilo, da so strašni požar ustavili in ga omejili na rudnik, ki mu je bil že 52 let izročen na milost in nemilost. Strokovnjaki sicer smatrajo, da se bo ta

zemlje in so povsod naleteli na ogenj, so z merjenji ugotovili, da je prav za prav vse podzemlje pod pokrajino v gorečem stanju. V kasnejših letih so se posledice tega ognja začele kazati tudi na površju. Na stotisoče hektarjev gozda in rodovitnega polja je uničila vročina, ki je prihajala iz notranjosti in sušila prst. Na hišah se je začelo kazati, da stoji kakor na temenu peči, začele so pokati in prebivalci so jih zapustili. Ceste so postale nerabne, cerkve in šole je morala oblast zapreti, ker se je bilo vsak čas bati, da se bodo podrla. Veliko teh stavb se je medtem res podrla, toda nihče temu stanju ni pripisoval posebne važnosti, ker je bila itak vsa pokrajina v odmiranju. Glavno mesto vse pokrajine, New Straitsville, ki je bilo pravo mesto rudarjev in rudniških delavcev, se je v letih izpraznilo. Vsa pokrajina je danes skoro nenaseljena in izpraznjena, ostali so le tisti, ki se prav nikamor niso mogli zateči.

Vsi dragi poizkusi, da bi ogenj omejili, so ostali brez uspeha. Ogenj se je plazil za žilami premoža in je prodiral tudi skozi cementne stene, ki so jih v posameznih predelih postavili, da bi ogenj ne šel naprej. Slednjic je oblast po 52 letih sklicala konferenco inženirjev in strokovnjakov, ki so napravili nov načrt. Izvedba tega načrta pa je bilo celo rudarsko podjetje, združeno z ogromnimi stroški. Ko so izprevideli, da ognja ni mogoče udušiti, so šli samo za tem, da rešijo sosedne rudnike v Hocking Wall-leyu, ki imajo rudnin v milijardni vrednosti in so bili tudi v nevarnosti, da jih ogenj uniči. Z dinamitom in najmodernejšimi vrtnalnimi napravami, s posebnimi bljuvajčimi cevmi so navzdol po rovih okrog in okrog gorečega podzemlja v špranje, iz katerih so izkopali žile premoža, vbrizgali neizmerne količine gline, da so tako doslej prosto besneči ogenj omejili. S tem so žile premoža prekinili in jim veliki kot nadaljevanje gline, ki ognju ne bo več dajala netiva. Dela pa so bila silno naporna in dolgotrajna, vendar pa se je izkazalo, da so ogenj ustavili vsaj toliko, da se ne širi še naprej. Kar pa je doslej v svojem ognjišču zajel, bo pač pogorelo do konca. Kadar pogori, bo tudi ogenj ugasnil — tako pravijo strokovnjaki.

Zgradite slovenski katoliški prosveti centralo »Slovenski dom«!

Najmanjša mera - tisočinka mikrona

Mednarodna konferenca pristašev metra, ki se bo letos sestala v Parizu in o kateri smo pisali včeraj, se bo poleg drugih vprašanj pečala tudi z vprašanjem nadaljnega razvoja metrskega sistema in tehnične izpopolnitve enotne mere in uteži. Zlasti pa bo obravnavala vprašanje, kako bi se dosegle zanesljive najmanjše mere. Kot najmanjša mera je danes že vpeljan mikron, ki je tisočinka milimetra. Pa tudi ta majhni mikron se drobi po metriskem sistemu naprej do tisočinke mikrona, kar je milijonski del milimetra. Treba je bilo posebnih priprav, da se ta dolžina sploh more opaziti. Služi pa ta matematično majhna dolžina pri sestavi najbolj natančnih strojev in aparatov. Omenjena konferenca pa se bo letos pečala tudi s predlogom, da se namesto prametra, ki je kljub vsej opreznosti do neke mere le podvržen vplivom vročine in mraza, kot vzorec enotne mere vpelje svetlobni val, s čimer bi bil vzorec dolžinske enote neodvisen od lastnosti platine in iridija.

Klobuk se mu je vnel na glavi

Svojevrsna nesreča se je primerila nekemu meščanu iz Heidekruga v Nemčiji. Že je bil pripravljen, da gre iz hiše, ko opazi, da je klobuk nekaj umazan. Brž ga očedi z bencinom, posadi na glavo in odide. Klobuk je sicer še dajal duh po bencinu, toda mudilo se mu je in je odšel v pričakovanju, da se bo na prostem že iznebil bencinskega duha. Na pragu pa si je prižgal cigareto in plamen vžigalice je dosegel bencinske hlape. Klobuk se je v trenutku ves vnel. Mož ga je sicer hitro vrgel z glave, pa je kljub temu dobil močne opekline po obrazu.

Bolnišnica za ribe

V Pittsburgu (Pennsylvania) imajo pravo pravcato bolnišnico, ki je namenjena samo zato, da se v njej zdravijo ribe raznih ribogojstev. Država ima namreč veliko akvarijev, da bi ohranila nekatere redke vrste rib, ki že skoraj izumirajo, jih razmnožila in spet z njimi poživila vode. Ugotovili so, da morska voda na izčrpane rečne ribe vpliva zelo blagodejno. Bolni krapi se na primer v slani vodi zelo dobro pozdravijo. Težko ranjene ribe, ki bi brez človeške pomoči gotovo poginile, so že rešili s praviimi operacijami. Največji uspeh pa je bil, ko so 18 funtov težkega slaniaka operirali in mu prerezali gnojni mehur.

Knez namestnik Pavle in knežinja Olga s papeževim državnim tajnikom kardinalom Maglionom v Vatikanu.

Drobne novice

Koledar

Torek, 16. maja: Janez Nepomuk, mučenec; Ubald, škof.
Sreda, 17. maja: Bruno, škof; Pashal Bajlonski.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v nedeljo umrla blaga, nad vse dobra mamica, gospa Julija Albert, naša dolgoletna naročnica. Pogreb bo danes ob 4 popoldne izpred mrliške kapelice Leonišča, Slajmerjeva ulica 2. Naj v miru počiva. Žalujemo naše iskreno sožalje!

Osebnosti

== Poročila sta se v nedeljo v župni cerkvi v Kranju gđ. Mimica Vodnik, uradnica pri kranjskem odvetniku g. dr. Megušarju, in g. Pavle Kočorok, vodja tiskarne Tiskovnega društva v Kranju. Poročil ju je g. dekan Matija Škerbec. Novoporočencema, ki z veliko poštrevnostjo sodelujeta pri naših katoliških organizacijah, želimo na novi življenjski poti mnogo sreče in božjega blagoslova!

Kvas Ivan in Zvonka roj. Lesjak poročena

Celje — Ponor — Brezje

== Poroka. V župni cerkvi v Dol. Logatecu sta se v nedeljo poročila g. Edo Lenarčič, mesar, in gđ. Pavla Jerina, vneta cerkvena pevka. Želimo obilo božjega blagoslova!

== Poročila sta se 14. t. m. v stolnici g. Franci Detter, davčni pripravnik, z gđ. Greti Vrežovnik iz Brežic. Obilo sreče!

== Diplomirana sta bila na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. Tine Briški, Vas ob Kolpi, in Vladimir Dintinjana iz Trsta. Čestitamo!

== Sekundarni zdravnik pri državnem zdravilišču v Topolšici dr. Borut Vrščaj je pred drž. strokovno komisijo v Ljubljani te dni opravil strokovno skušnjo specialista za pljučne bolezni. Čestitamo!

Kmetijski tabor v Senčurju

Tabor Okrajne kmetijske zveze Kranj.

Na vnebohod, 18. t. m., bo v Senčurju tabor Okrajne kmetijske zveze Kranj. Ob tej priliki bo tudi blagoslovitev prapora Mladinske kmetijske zveze Senčur.

Prireditve bo samo popoldanska, in sicer s sledečim sporedom: Ob 2 sprejem gostov pred ljudskim domom, nato spoved v cerkev, kjer bodo litanije in cerkveni nagovor, nato pa pred cerkvijo blagoslovitev prapora. Po cerkvenem opravilu bo zborovanje, na katerem bodo govorili načelnik Kmetijske zveze g. Brodar, vodja MKZ gosp. Puš in drugi govrniki. Zborovanja se udeležijo tudi ban g. dr. Marko Natlačen. Po zborovanju bo domača kmetijska zabava.

Vabimo vse člane Krajevnih kmetijskih zvez iz kranjskega in bližnjih okrajev, da se tabora udeležijo v polnem številu. Čim več naj jih pride v narodnih nošah, fante in moše pa prosimo, da si zavežejo zeleno kravato, znak naše organizacije. OKZ Kranj.

— Minister dr. Krek v Vojskovni. Na svojem inspekcijskem potovanju po Vojskovni je gradbeni minister dr. Miha Krek prišel v soboto v Petrovograd, kjer si je ogledal tamkajšnje javne naprave. Nato se je v spremstvu več inženirjev podal v Pavlovo, kjer si je ogledal velike nasipe, ki jih grade tam proti povodnjim.

— Nedeljski občni zbor Protituberkulozne zveze v Ljubljani je nad vse slajno uspel. Iz naj-oddaljenjših krajev naše banovine so nanj prihiteli delegati Zveznih krajevnih edinic, katerih skupno število je znašalo 55. Niso se ustrašili ne slabega vremena, ne dolge poti in stroškov ter s svojo udeležbo na manifestantnem način dokazali smisel in razumevanje za protituberkulozni pokret. Kakor po delegatih naše edince tako so bila po svojih odposlancih zastopana na tem običnem zboru tudi državna oblastva in uradi, ki so s svojo udeležbo prav tako osvedočili zanimanje za naš pokret ter nadaljnji razvoj našega dela s svojo udeležbo moralno podprli. Vsem udeležencem izreka Protituberkulozna zveza tem potem svojo najprijetnejšo zahvalo s prošnjo, da ji ohranijo svojo nadaljnjo naklonjenost. Protituberkulozna zveza.

— Državne uradnike in uradnice, ki so bili prijavljeni za VII. narodno romanje v Rim, obveščamo, da so imena in liste zaradi njihovega dopusta, ki jim gre po odloku od 22. aprila, II. 15.000/1, sporočena in liste vložene pri vseh nadrejenih instancah. Vsem romarjem pa sporočamo, da kr. banska uprava izdala dovoljenje za kolektivni potni list 12. maja, št. 500/11. Pl. To številko naj navedejo pri bankah oz. menjalnicah, ko kupujejo lire.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj za pražen želedec en kozarec naravne »Franz-Josef« grešnice.

— Glasbena Matica v Zagrebu. Magr. Janko Barle, si je pridobil ogromnih zaslug za razvoj in napredek hrvatske cerkvene glasbe. G. Barle je slovenski rojak, doma iz Bele Krajine, in v proslavo njegove 70-letnice bo priredila GM ljubljanska v soboto, dne 20. t. m. v zvezi z zagrebškimi slovenskimi društvi svečan koncert v veliki dvorani Hrvatskega glasbenega zavoda. Na ta koncert opozarjamo vse naše rojake, ki prebivajo v Zagrebu in njega okolici. Začetek koncerta je ob 8 zvečer, konec pa 10, tako da je zveza proti Zidanemu mostu izredno ugodna in možna. Vstopnice se dbe v pisarni Hrvatskega glasbenega zavoda ali pri Rosskampu v Zagrebu.

— Za binkošti v Benetke za 450 din s hrano in stanovanjem: v Trst in Gorico. Prijave sprejema Izletna pisarna M. Ockorn, Ljubljana, Františkanska ulica, Tel. 22-50.

— Razpisana so 4 mesta banovinskih veterinarjev s prejemki uradniških pripravnikov za VII. položajno skupino, in sicer: 1. mesto banov. veterinarja pri banov. podkovski šoli v Ljubljani; 2. mesto banov. veterinarja v St. Jerneju, okraj krški; 3. mesto banov. veterinarja v St. Juriju, okraj celjski; in 4. mesto banov. veterinarja v stični, okraj »tiski. Prosilci morajo imeti pogoje za sprejem v banovinsko službo po § 3. v zvezi s točko 3. § 45. zakona o uradniški. Prošnje z vsemi listinami po spredaj cit. zakonskih določilih

je vložiti pri kraljevski banski upravi dravske banovine najkasneje do dne 5. junija 1939.

— Zvon na Trsatu zvonil in morje Jadransko bučilo: Pridite, slovenski romarji, o binkošti v Marijino avetišče na Trsat, kjer je bila nekdanja hišica nazareške sv. Družine Marija, Morska Zvezda, bo oerečila vaše duše in srce se bo razveselilo tam, »kjer barčica po morju plava, kjer rožmarin dehti in oljka zeleni. Z ladjo se boste peljali v prelepo Malinsko na Krku in tudi v Italijo boste šli (na Reko in v čudovito Opatijo). Za to prelepo romanje (v tehnični izvedbi Turjske prometne zveze) dobite brezplačna navodila, če javite svoj naslov romarskemu vodstvu »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Razpis licitacije za nabavo tiskovin. Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani razpisuje na osnovi čl. 82—105 zakona o državnem računovodstvu javno oферtno licitacijo za nabavo tiskovin, ki se bo vršila v skrajšanem roku dne 6. junija 1939 ob 11 v sobi št. 21. v II. nadstropju kraljevske banske uprave, Bleiweisova 10. Kaveljo v višini 5 odnosno 10 odstotkov ponujene dobave je položiti pri blagajni finančnega oddelka kraljevske banske uprave v Ljubljani. Zapečateni ponudbe, taksirane po tar. post. 25 zakona o takсах, potrdilo o poravnavi vseh zapadlih davkov, potrdilo o dražiteljski sposobnosti in priznanico o položeni kavelji je izročiti na dan licitacije med 10—11 predsedniku licitacijske komisije. Ponudnik mora v ponudbi izjaviti, da so mu pogoji znani in da na nje pristaja. Na ovitek ponudbe je napisati »Ponudba za nabavo tiskovin«. Pogoje in seznam tiskovin dobe zainteresirani med uradnimi urami v ekonomatu kraljevske banske uprave, soba št. 34.

— Žrtev pretepa. Nedelja je bila še kar mirna in je v Ljubljansko bolnišnico dospel samo en fant, ki je bil žrtev tako običajnih nedeljskih pretepev. Bil je to 21-letni posestnikov sin R. Hotler

iz vasi Laze v občini Koprivnik pri Kočevju. Med fantovskim pretepom ga je nekdo zelo nevarno ranil z nožem.

— Iskoristite priliko in udeležite se poučnega dvodnevnega izleta na soška bojišča. Izletniki si bodo ogledali Trst, pokopališča v Sradipolju, Dohodsko planoto »sv. Mihaelom, Gorico, Sveto goro, Oslavijo z znamenito grobnico padlih vojakov in Vipavsko dolino. Celokupni stroški za potni list, vožnjo, prehrano in prenočišče znašajo 220 din. Točnejša pojasnila daje Zveza bojevnikov, Ljubljana, hotel Mikliš (desni stranski vhod I. nadstropje).

Specialitete Neptun

za Vas:
skuši - fileti, sardine brez kosti, gourmand, Turist - proizvodi največjih domačih tovarn
„NEPTUN“ d. d., Split

— »Zdaj vse minilo je...« Tako bo po končanem romanju vzdihnil marsikdo, ki se pravčasno ne odloči za priljubljeno romanje k M. B. na Trsat o binkošti, združeno s prijetnim izletom po morju v prelepo Malinsko na otoku Krku (v tehnični izvedbi Turjsko-prometne zveze). Pošljite še danes 110 din za vožnjo s posebnim vlakom in z ladjo (polovično vožnjo do posebnega vlaka (do Zagreba) plačate sami na dan odhoda 27. maja) romarskemu vodstvu »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17, ki vam bo vse potrebno poslalo takoj po prejemu denarja.

— V Službenem listu kralj. banske uprave dravske banovine od 13. t. m. je objavljena »Uredba o spremembah in dopolnitvah zakonov o strokovnih šolah v resoru ministrstva za trgovino in industrijo, dalje »Pravilnik o spremembah in dopolnitvah v pravilniku za izvrševanje zakona o državnih trošarinah, »Popravek glede sprememb in dopolnitev pravilnika o načinu pobiranja skupnih banovinskih trošarin, »Naredba o izkoriščanju rušja« in »Imenovanje komisije za državni strokovni izpit uradniških pripravnikov s srednješolsko kmetijsko-strokovno izobrazbo«.

Ljubljana, 16. maja

Gledališče

Drama. Torek, 16.: Zaprtlo. Sreda, 17.: »Othello«. Red Sreda. Četrtek, 18.: »Živi mrtvec«. Red Četrtek. Petek, 19.: Zaprtlo. Sobota, 20.: »Velika skušnjavca«. Premiera. Premierski abonma.
Opera. Zaradi gostovanja v Splitu in Sibeniku ostane opera do 20. t. m. zaprta.

Radio Ljubljana

Torek, 16. maja: 11 Šolska ura: Slike s potovanja po Slavoniji in Vojvodini. Razgovor in glasbeni vložki. Izvala, o brezposelnosti učiteljske abiturienti — 12 Preženito skrb! (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Napovedi — 18 Celosolo, izvaja g. prof. Cenda Seldbauer, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek — 18.40 Božje dožitje g. ured. Fr. Terzaglav) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Pomorsko zavarovanje v srednjem veku v naših krajih (A. Dabinovič, univ. prof., Zagreb) — 19.50 Deset minut zabave — 20 Pevski koncert: Anita Mezetova, članica belgr. opere, M. Lipovšek in Radijski orkester — 20.45 Med Jadranskim, Baltskim in Črnim morjem (koncert Radijskega orkestra) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Originalni avstrijski napeti (Malenškov trio).

Drugi programi

Torek, 16. maja: Belgrad-Zagreb: 20 Narodne pesmi — 20.30 Hrvatski zbor »Tomislav«. — Praga: 19.35 Igra o Smetani. — Bratislava: 20.25 Zab. koncert — 21.15 Ravelove skladbe. — Solija: 19.30 Ork. konc. — 20 Kvarter — 20.55 Ruske romance. — Varšava: 19.30 Zbavna glasba — 21 Goldmarkova opera »Cvrček za pečjo«. — Budimpešta: 20.20 Ork. koncert — 22 Plesna glasba — 23 Cig. ork. Trst-Milani: 17.15 Pianino — 21 Verdijev »Requiem«. — Florencia: 21.05 Operetna glasba. — 22 Filh. konc. — Dunaj: 19.20 Verdijeva opera »Falstaff«. — Köln: 20.15 Plesna gl. — Hamburg-Frankfurt: 20.30 Operetna gl. — Lipsko: 20.15 Vojaška godba. — Strasbour: 20.15 Opera.

Prireditve in zabave

Dijaška kongregacija na III. realni gimnaziji priredi na Vnebohod ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani Calderonov misterij sv. maše, Vstopnice v »Pax et bonum«. Toplo vabimo!

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mrs. Ustar, Senlurburgova ulica 7.

Poizvedovanja

Damske rokavice so bile najdene pri akademskem koncertu v Unionu. Dobe se v garderobi.

Po državi

* Jugoslovanski ribiči pozvani kot instruktorji v Palestino. Neko podjetje iz Haife v Palestini je že preteklo leto poslalo svojega zastopnika v Dalmacijo na pogajanja z našimi lovci na spužve, da bi nekateri od njih vsaj za eno sezono prišli v Palestino, kjer bi naučili palestinske ribiče loviti spužve s pomočjo potapljaških aparatov. Poleg tega je bil neki ribič iz Crikvenice angažiran za podučevanje palestinskih ribičev v lovljenju z mrežo »travlo« in za druge vrste ribolova. To so laskava priznanja za sposobnost naših ribičev.

* 27 članov nemške delavske fronte je prispele pretekli petek v Novi Sad. Nemški gostje so prišli na tridnevno študijsko potovanje, v teku katerega so si ogledali vse gospodarske in socialne ustanove jugoslovanskih Nemcev v Vojvodini. Za časa svojega bivanja v Jugoslaviji so bili gostje nemškega Kulturbunda in Zveze nemških kreditnih in gospodarskih združenj.

* 310 prič v procesu o poverbi davkov. Pred sodiščem v Kikindi se je pričel v soboto velik proces proti bivšemu občinskemu sodniku iz Obilježevga Peru Janjatovu, ki je bil obtožen, da je leta 1929 poveril večje vsote davkov, dalje proti pisarju Avramu Petroviću in blagajniku Radu Čobanovu, ki je glasom obtoženec od leta 1925 do 1927 poveril okrog 90.000 dinarjev občinskega denarja. Državnemu tožilstvu v Kikindi je pred nekaj meseci došlo anonimno pismo, ki opozarja na nerednosti v občinski hiši v Obilježevu. Preiskava, ki so jo uvedli na to pismo, je prinesla na dan mnogo obtežljivega gradiva proti vsem trem obtožencem. V procesu je priglasihih 310 prič, ki so večinoma iz Obilježevga. Zaradi tega je sodišče sklenilo, da se bo razprava nadaljevala v ponedeljek na licu mesta, to je v Obilježevu.

* Pančevski roparji prijeti. Svoječasno smo poročali o drznem vlovu v pisarno mestne bolnišnice, iz katere so vlomilci odpeljali več stotov težko blagajno, v kateri je bilo okrog 30.000 din. Vlomilci so vdrli skozi okno, prinesli težko blagajno ova voz na dvorišče ter se odpravili do nekake vinograde v okolici, kjer so blagajno odprli. Sum je padel na čevljarskega pomočnika Jožefa Salamona, ki se je pred vlovom zdrvil v bolnišnični je med tem časom večkrat bil v bolnišnični pisarni Sum se je poostiril, ko so nekaj dni po vlovu opazili Salamona po gostilnah, kjer je na debelo zapravljal denar. Ko so ga hoteli aretirati, pa je izginil. Slednjič je ga vendar prišli v neki vase, obenem z njegovim pakštem Cedomirjem Zulo. Pri zasilanju sta vlomilca slednjič priznala vlov in blagajno pančevske bolnišnice. Izdala sta tudi druge svoje pajdaje in tako je policija slednjič polovila vso, 11 članov broječo vlomilsko tolpo, ki ima poleg omenjenega vlovila na vesti še precej drugih grehov.

* 8 kamenjem napadli splav. Pred nekaj dnevi sta podjetnika Vujnovič in Kukavica iz Banjaluke dobila anonimno pismo, v katerem jima pisec grozi z napadom, ako bosta še nadalje sprejemala na delo delavce muslimane iz Prijedora, ne pa iz okraja Dvor na Uni. Podjetnika pa na to pismo nista polagala nikake važnosti in sta še nadalje sprejemala na delo ljudi, ki so se jima zdeli sposobni. V soboto sta podjetnika sprejela od Sipada dva splava gradbenega materiala in ga po reki Uni odpravila do Dobričina, kjer so šipadove žage. Pri Dobričinu pa jih je na bregu pričakala večja množica ljudi, ki so pričeli divje metati kamenje na splava in na ljudi, ki so bili na njima. Hujši razvoj epopada so preprečili orožniki, ki so razgnali množico. Med bombardiranjem s kamenjem se je eden od splavov razvezal in ves material, v vrednosti 8000 dinarjev, je dobesedno splaval po vodi.

Pravkar ustanovljeni

Slovenski publicitetni zavod

LJUBLJANA

TAVČARJEVA UL. 2/II

Telefonska šte. 49-23

Je pričel poslovati in prevzema vse oglasne, reklamne, propagandne in publicitetne naloge za vse domače in tuje liste, za kino, radio, svetlobne naprave ob sodelovanju priznanih slovenskih novinarjev.

Zborovanje protijetične zveze

Protijetična zveza, ki obsega vse krajevne zveze v Sloveniji, je bila ustanovljena pred 9 leti. V teh 9 letih je dosegla že mnogo uspehov, kar dokazujejo številni dispanzerji in razne druge protijetične ustanove, številni zdravstveni domi, zlasti pa je važna propaganda za higieno, ki preprečuje jetiko. Letošnje zborovanje, po vrsti osmo, je bilo v nedeljo popoldne v magistratni dvorani. Vodil jo je predsednik dr. Joža Bohinjec, udeležilo pa se je zborovanja zelo veliko število delegatov in zastopnikov oblasti. Predsednik je najprej predlagal, naj se najvišji pokrovitelji protijetičnega gibanja v državi Nj. Vel. kraljici Mariji pošlje vdanostna brzojavka, ki je bila z navdušenjem sprejeta. Prav tako je bilo sprejeto pozdravno pismo banu dr. Natlačenju.

Na običnem zboru so bile zastopane vse oblasti in številne dobrodelne organizacije, športna in telovadna društva ter številne slovenske občine, delavske organizacije in gospodarska združenja.

V svojem poročilu je predsednik naglašal, naj bo protijetična borba zunanji izraz zrelosti našega naroda in njegove zdravstveno-kulturne višine. Naše delo je nedvomno izraz srčne kulture našega naroda in odsev hotenja njegove plemenitosti. Jetika je postala problem človeške družbe, narodne skupnosti, predvsem zato, ker ogroža ta bolezen vsakogar, posebno pa zaradi tega, ker je ta problem s to in to podrobnosti globoko zasidran v vsakodnevem življenju naroda. Važna je stanovanjska kultura v borbi proti jetiki. Brezposelnost pospešuje jetična obolenja, nizke plače jetiki na stečaj odpirajo vrata. Jetika je tipično socialna, ljudska bolezen, ki je brez intenzivnega sodelovanja onih, ki se jih najbolj tiče, neozdravljiva.

Veliko važnost na polju zatiranja jetike zavzemajo delavske strokovne organizacije s svojim bojem za zboljšanje mezd, za skrajšani delovni čas, za zdrava stanovanja. Pri sklepanju kolektivnih pogodb se uveljavljajo poudarja za tovarniško higieno, organizacija poudarja dolžnosti podjetij pri zatiranju jetike, zlasti za vzdrževanje protituberkuloznih dispanzerjev. Podjetja, ki važnost tega vprašanja priznavajo, kažejo da hočejo biti živi del naše narodne kulture.

Pri protijetični borbi živo in z denarjem podpirajo zvezo banska uprava, OUZD, Pokojniški zavod, humanitarni fond državnih železnic in Delavska zbornica ter druge organizacije. Zasebne zavarovalnice pa s čudnim nerazumevanjem stoje ob strani, čeprav bi ti zavodi morali kazati prav posebno zanimanje za uspehe in neuspehe naših prizadevanj. Še huje je z denarnimi zavodi, ki mečejo prošnje v koš, ali pa se odzovejo z zelo skromnimi prispevki.

Dalje je predsednik poročal o podrobnem delu Protijetične zveze. Med drugim je navajal, da je samo v Ljubljani mladinski oddelček preiskal okoli 1000 vajencev, če so bolni za jetiko.

Predsednikovo poročilo je bilo z aplavzom sprejeto.

Tajnik primarij dr. Fran Debevec je podal poslovno poročilo, iz katerega je razvidno veliko delo Zveze. O računih in proračunih pa je podal poročilo g. Rado Celešnik.

Zelo zanimivo poročilo je podal primarij z Golnika dr. Neubauer, ki je poročal o delu protijetičnih dispanzerjev. V Sloveniji je sedaj 17 dispanzerjev, pripravljajo se pa še novi. Okoli 700.000 ljudi uživa že sedaj blagor dispanzerskega dela. Vedno pa prihajajo prošnje iz raznih krajev, naj bi se tudi tam ustanovili dispanzerji. Ljudstvo se zaveda važnosti protijetične borbe. Zakon pa že tako in tako predpisuje vsem občinam, ki imajo več kot 10.000 prebivalcev, da morajo ustanoviti lastne dispanzerje. V preteklem letu so zvezni dispanzerji ugotovili 1100 primerov odprte jetike pljuč, 1800 primerov zaprte jetike in okoli 100 bolnikov z jetiko na drugih delih telesa. Skupaj je bilo v oskrbi dispanzerjev 2000 bolnikov z odprto in okoli 3000 bolnikov z zaprtjo tuberkulozo.

Govoril je nato predsednik splošne Jugoslovanske protijetične zveze general g. Ruvdič, ki je pozdravil zborovanje ter želel mnogo uspehov.

V imenu nadzornega odbora je podal poročilo g. Ivan Kočjan, na kar je bila odboru soglasno podeljena razrešnica.

Sledila je debata, v kateri so nekateri delegati iznesli mnogo lepih misli o posplošenju in razširitvi protijetične borbe.

Izvoljen je bil nato naslednji odbor: predsednik dr. Joža Bohinjec, ravnatelj OUZD, podpredsednik dr. Alfonz Levičnik, prof. v pok., tajnik dr. France Debevec, primarij; blagajnik Rado Celešnik, uradnik OUZD; za odbornike pa dr. Robert Neubauer, šef-primarij zdravilišča Golnik, dr. Tomaž Furlan, upravnik zdravilišča Topolšica, dr. Ivo Pirč, direktor Higienškega zavoda, dr. Ivan Pless, tajnik Zbornice za TOI, dr. Oton Fetič, odvetnik, dr. Slava Kristan-Lunačkova, šef-zdravnica šolske poliklinike, dr. Fran Zupan, uradnik Mestne hranilnice ljubljanske, Ivan Tavčar, referent Delavske zbornice, dr. Josip Tomlinšek, gimnazijski ravnatelj v pok. v Mariboru, dr. Fran Vidic, vladni svetnik v p. v Kamniku, dr. Stjepan Ivič, zdravnik v Celju, dr. Baldomir Savinšek, zdravnik v Ljubljani in dr. Ivan Drobnič, šef-zdravnik OUZD.

Protijetična zveza je na svojem običnem zboru manifestirala svoje veliko voljo, da sedanje uspešno delo tudi v bodoče nadaljuje ter ji zato ves narod želi čim več uspehov.

Jesenice

Trgovske knjige, papir vseh vrst dobite v trgovini Krekovega doma.

LJUBLJANA

Akademija srednješolcev v čast Kristusu Kralju

V nedeljo ob pol 11 dopoldne je bila v veliki dvorani »Union« akademija, ki jo je priredila ljubljanska srednješolska mladina kot uvod v mednarodni kongres Kristusa Kralja. Akademija je bila zelo bogata na sporedu in kaže v primeri s podobnimi prireditvami prejšnjih let velik napredek.

Med odličnimi gosti smo opazili zastopnika gospoda škofa g. kanonika dr. Zupana, zastopnika gospoda bana g. natelnika Sušnika, zastopnika poveljnika divizije g. polkovnika Lukanca, zastopnika ljubljanskega župana mestnega svetnika dr. Klina, med damami moramo z velikim veseljem omeniti gospo dr. Natlačenovo, ki je s svojim obiskom posvetila pozornost tej mladinski reviji. Udeležili pa so se prireditve še številni zastopniki javnih in zasebnih ustanov. Navedli smo le najvidnejše, ki so zasedli prve sedeže in vse prireditvi dali slovesen izraz.

Začet je močan zbor dijakov iz škofijskega zavoda v Št. Vidu, ki je pod vodstvom gosp. prof. Tomca moglo zapeti himno »Kristus Kralj«. Sledile so deklamacije, ki so jih mladi deklamatorji podajali z zanosom in s sigurnostjo, ki je ne vidimo na vsaki prireditvi. Močni so bili tudi govori, ki so vzbudili viharno odobravanje. Nastopilo je tudi veliko pevsk-solist; nekatere so prav lepo in neprisiljeno ob spremljevanju klavirja zapele svoje točke: zlasti je ugajala »O virginum coronae« in Schubertova »Vsemogočnost«, ki jo je na klavirju spremljal g. Osana. Solistke so bile z li. realne gimnazije, ki so s tem nastopom pokazale, da ima gimnazija lepo število mnogo obetajočega pevskega naraščaja. Najbolj pa so dvorano pritegnile nase zborne točke, združene s petjem in simboličnimi vajami, tako »Oče naš«, ki so ga izvajali dijaki zavoda sv. Stanislava po kompoziciji zavednega dijaka Suhadolnika; gojenke uršulinskih šol so prav tako ob simboličnih vajah belo oblečenih dekle izvajale »Glorio« iz koralne maše »Fons bonitatis« — točka, ki je po lepem skladju petja in gibov napravila nadvse plemenit učinek. Stiri dijakine mestne ženske gimnazije so zapele dve dr. Dolinarjevi pesmi, na klavirju jih je spremljal skladatelj sam.

Vsa prireditev pa je bila nekam abstraktna, odmaknjena času in razmeram, ako bi ne bilo predzadnje točke, zborne igre »Kristus, naš vodnik«, ki jo je priredil kan. Simene. Nastopilo je poln oder dijakov, najprej skupina brez volje, brez polta, brez močne ideje in brez — vodnika. Ta izraza pesimizem, utrujenost in omanjost naše dobe. Za njo pa pride skupina, ki jo drži pesem »Povsod Bog«. Med tema dvema skupinama se razvije dramatičen razgovor, v katerem se razkrije, v čem je skrivnost veselja in zanosu, ki ga kaže druga skupina: velika ideja o Kristusu Kralju, zavest, da ima vodnika. Točko so izvajali dijaki klasične gimnazije, in jo podali zelo močno in prepričevalno. Zaključil pa je to lepo akademijo zbor salezijanskih gojencev pod vodstvom dr. Zamjena, ki je zapel dr. Kimovčeva »Hvalite Gospoda« in »Aklamacije dr. Gržinčiča«.

Prireditve je potekla tako breskibno, da morejo vsi sodelujoči na svoje mlade nastope biti ponosni.

OB 50-LETNICI USTANOVITVE
ZA BIRMO
URE IN ZLATINE PO NAJNIZJIM CENAM
LUD. ČERNE
Ljubljana, Wolfova ulica 8

vezna za vse humanitarne in karitativne organizacije našega mesta in tudi dežele.

1. **Francišanska prosveta M. O. v Ljubljani** bo priredila v nedeljo 21. maja društveni izlet na Zaplaz pri Catežu. Odhod iz Ljubljane, glavni kolodvor, ob 8.05 zjutraj do postaje Velika Loka, nato peš izlet na Zaplaz, kjer bo okoli 11 skupna sv. maša z ljudskim petjem. Skupno kosilo, popoldne piknik, prosta zabava, pred odhodom pa šmarnice z ljudskim petjem.

V Ljubljano se vrnejo ob 20.30. Stroški za vlak 21 din, za prehrano 14 din. Obvezne prijave sprejema pisarna »Pax et bonum« v francišanskem prehodu. Zbirališče izletnikov v nedeljo ob pol 8 zjutraj pred glavnim kolodvorom. Za vsestransko fotografiranje in zabavo je preskrbljeno vsi člani in naši prijatelji v ljudno vabljeni!

1. **Srajce, kravate, Karničnik, Nebotičnik.** 1. Namesto venca na grob, pok. gospe Julije Albert je darovala Družbi sv. Vincencija Pavelskega v Ljubljani rodbina Damjanovič 100 din.

1. **Praprozi Zlatorogovega stega skavtov Ljubljana III.** V izloženem oknu tvrde »Elite« v Prešernovi ulici so razstavljeni krasni praprozi Zlatorogovega stega skavtov v Ljubljani, ki zaradi posebne lepote izdelave vzbujajo vsesplošno pozornost. Prapore so izdelale članice stega. — Razvite prapore bo v nedeljo, 21. t. m., na Rožniku. Stegovemu praporu botruje g. ban dr. Marko Natlačen.

1. **Štetje na ljubljanskih ulicah.** Po raznih dovoznih cestah, ki vodijo v Ljubljano, opazujemo te dni mestne uslužbenke, ki imajo na rokavih trak z napisom »Mestno prometno štetje«. Ti ljudje imajo nalogo, da ugotovijo, koliko pešcev gre po-

vprečno na dan po teh cestah, koliko se pelje vozil, kolesarjev itd. To štetje ima očito namen, da mestna občina ugotovi, katere so najbolj potrebne popravil, tlakovanja in kod bi bilo umestno morda pozneje razširiti tramvajsko omrežje.

1. **Huda nesreča pri novi stavbi.** Zavetišče sv. Jožefa na Vidovdanski cesti gradi na dvorišču nov trakt. Pri tem delu je bil zaposlen tudi 30-letni zidarSKI pomočnik Jože Milnar iz Laz. Pri delu pa mu je večeraj popoldne padel na hrbet težek tram in mu nalomil hrbtenico. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico.

1. **Nesreča pri nalaganju hlodov.** Večraj popoldne je ljubljanski reševalni avto prevzel na glavnem kolodvoru 40-letnega delavca Smolnikarja Janeza iz vasi Vaseno pri Kamniku. Smolnikar je nalagal hlode v gozdu, toda orodje, s katerim je to delo opravljal, je odskočilo in močno pritisnilo Smolnikarja v trebuh. Smolnikar ima verjane poškodbe.

1. **Karambol na Rakovniku.** Na Dolenjski cesti tik pod Rakovnikom je prišlo v nedeljo zvečer do usodnega karambola. Z avtomobilom sta se vozila neki mlajši moški in neka uradnica. Avto pa se je nekam zadel in prevrnil. Oba potnika sta dobila hude notranje poškodbe ter sta morala v bolnišnico.

— **Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravnih »Franz-Josefov« grenke vode, zavžite na tešče, z lahkoto doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje žlezoč.** »Franz-Josefova« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočana in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

MARIBOR

Za pet let ječe - 17.000 din odškodnine

Maribor, 15. maja.

42 letni posestnik in sodar Jakob Rozman s Huma pri Ormožu je bil dne 19. oktobra 1932. leta obsojen pred mariborskim okrožnim sodiščem na 15 let robije in trajni izgubo častnih pravic zaradi soudeležbe pri umoru prevzitarice Ane Tomažič, katero je zadavil posestnik Mihael Ivanuš. Slednji je dobil tedaj 20 let robije. Rozman svoje krivde nikoli ni priznal ter je venomer zatrjeval, da je prišel po nedolžnem v ječo. Sodbo mariborskega sodišča pa so potrdile vse ostale sodne instance in Rozmana so prepeljali v mariborsko kaznilnico, kjer naj bi kazen odslužil. Tudi v kaznilnici si je Rozman prizadeval, da bi se postopil proti njemu obnovilo. Saj je bil obsojen samo na podlagi pričevanja žene in hčerke prvoožbenega Ivanuša, ki pa je bilo malo verjetno. Rozman je zaprosil mariborskega odvetnika dr. Snuderla, da mu pomaga. Odvetnik je zbral veliko dokaznega materiala za nedolžnost Rozmana in res se mu je posrečilo, da je okrožno sodišče z rešitvijo 4. maja 1937. ugodilo predlogu za obnovo procesa. Dne 18. oktobra 1937 je bila ponovna razprava, na kateri se je izkazala Rozmanova nedolžnost. Sodišče je Jakoba Rozmana sedaj oprostil. Po pet in pol letih, ki jih je preživel po nedolžnem v ječi, je bil izpuščen iz kaznilnice v zlato svobodo.

Rozman je potem zahteval od države odškodnino za izgubljen zaslužek in za stroške postopanja, katere je moral sam plačati. Stol sedmorice v Zagrebu je pri razpravi, ki je bila zaradi zahtevane odškodnine, ugodil zahtevi tožitelja ter mu priznal del stroškov prvega kazenskega postopanja v višini 2000 din, za izgubo zaslužka pri izvrševanju sodarske obrti pa 15.000 din. Branilec dr. Snuderl pa je pokazal lepo gesto, ker je brezplačno zastopal Jakoba Rozmana, tako da bo ta dobil celo vsoto izplačano.

1. **Zunanost cerkvice sv. Barbare na Kalvariji** so sedaj lepo označili in prenovili, kar je bilo nujno potrebno, ker je marsikateri sprehajalec na Kalvariji mislil, da mora svoje slavno ime s svojim podpisom in raznimi znaki ovekovečiti na cerkvenih zidovih. Upamo, da se bodo ti sprehajalci v bodoče lepše vedli in pustili cerkvice pri miru. Za kulturne ljudi bo menda ta poziv zadostoval. Nekulturne pa bodo morali prijeti tisti sprehajalci, ki obsojajo prostiška početja nekaterikov.

1. **Podružnica ZAKS priredi v nedeljo, 21. maja celodnevni izlet preko Pohorja v Slovensko Bistrico.** Zbirališče do pol 7. na Glavnem trgu pri električni uri. Hrano za ves dan treba vzeti s seboj.

1. **Klub SKAS vabi na izlet k Sv. Križu nad Mariborom v nedeljo, dne 21. t. m.** Odhod ob pol osmih od stika Koroškeve ulice in Gosposvetske ceste. Sv. maša bo pri Sv. Križu.

1. **Drznega prijatelja tujih koles** so izsledili tezenski orožniki v osebi brezposelnega delavca Jožefa Vindišarja. Pri njem so še našli kolo, ki ga je pred nekaj dnevi ukradel v Mariboru Francu Mateli.

1. **Opozarjamo na jutrišnji koncert Glasbene Maticе** v veliki dvorani Narodnega doma.

1. **Glasbena šola »Drave«** ima ob sklepu šolskega leta tri produkcije. V četrtek 18. t. m. ob 16 nastopijo učenci nižje stopnje. V soboto 20. t. m. ob 17 učenci srednje stopnje, v petek, dne 19. t. m. ob 20. uri je sklepni nastop, na katerem nastopijo poleg pripravljalne šole še mladinski zbori, solisti ter šolski orkester. Vsi nastopi bodo v veliki dvorani Narodnega doma. Spored velja kot vstopnica.

1. **Kriščanska ženska zveza za Maribor in okolico** ima v četrtek na Križovo 18. maja ob 6 pri Materi Milosti svojo cerkveno pobožnost s skupnim sv. obhajilom, popoldne pa blagoslov z darovanjem.

1. **Pripravljalni odbor za mladinski tabor** ima drevi ob pol osmih svojo redno sejo v prostorih Prosvetne zveze.

1. **Zanimiva glasbena novost na mariborskem odru.** Mariborski gledališče bo v kratkem vpriporilo zanimivo in zabavno Nastrojevo delo »Utopljenec«. V Mariboru pa pride to delo na oder kot glasbena predstava z desetimi operetnimi vložki v. kapelnika Jiraneka.

1. **Molitve dijakov za mir.** Dijaki srednjih šol priredijo v sredo ob 6. zvečer v Alojzijeve cerkvi skupne molitve za mir. Vabimo vse dijaštvo.

1. **Simfonični koncert Glasbene Maticе** bo jutri v sredo ob 20 v veliki unioński dvorani. Ta koncert velja tudi za gledališko abonente reda B in C.

1. **Likof na novi carinarnici.** V soboto so imeli pri stavbi nove carinarnice likof. Pod streho je sedaj novo upravno poslopje ter del skladišče.

1. **Cirkus »Medranec«** je razpel svoje šotore ob Tomšičevem drevedru ter bo začel s svojimi predstavami jutri v sredo zvečer. Zadnja leta se večji cirkusi Maribora izogibajo, pa je zato prihod cirkusa za Mariborčane velika privlačnost.

1. **Svilene srajce, najnovejši pri Jakobu Lahu.**

1. **V trgovini urj drzen tat.** V Lahovo trgovino na Glavnem trgu sta prišla večeraj dva moška ter kupovala obleke. Naenkrat je eden od njih skrivaj vtaknil pod plašč dve obleki, toda uslužbenec trgovine je to opazil. Oba kupovalca sta naenkrat hotela pobegniti, enemu se je to posrečilo, drugemu pa je uslužbenec pred nosom zaklenil vrata. Je to Karel Strohmeier iz Gradza.

1. **Stampiljke po najnovšem načinu, trpežno in poceni izdeluje Sofra, Maribor, Gregorčičeva št. 24.** Pripravičije sel Zastopnike sprejemol

1. **Ugotovljeno ime vtopljenca.** Poročali smo že, da je naplavila Drava pri Fali truplo neznanega topljenca, katerega so zaradi poškodbe na glavi tudi obducirali. Raztelesenje pa je ugotovilo, da je dobil vtopljenec poškodbe v vodi, ker so valovi butali z njim v kamenje. Sedaj se je ugotovilo, da je vtopljenec 71 letni žagar Ferdinand Ramjak iz Padeškega vrha pri Konjicah, ki je služboval na žagi Ivana Kozjeka na Janževem vrhu pri Ribnici na Pohorju. Ramjak je prišel dne 23. aprila na postajo Ribnica-Brezno, da bi nakupil živežnih potrebščin. Ni pa ničesar kupil, ker si je v trgovini naenkrat premislil ter je dejal, da ne potrebuje itak ničesar, ker bo izvršil samomor. Iz trgovine je odšel potem proti Dravi, kjer je res skočil v reko.

Gledališče

1. **Torek, 16. maja, ob 20: »Hollywood«.** Red B. — **Sreda, 17. maja, ob 20: Simfonični koncert Glasbene Maticе.** Reda B in C. — **Četrtek, 18. maja, ob 20: »Dijak prosjak«.** Zadnjič. Znižane cene.

Št. Vid nad Ljubljano

Ko šentviška meščanska šola konec vsakega šolskega leta polaga račun svojega dela, si njene prireditve ne moremo misliti brez mladinskega zbora »Jadranski stražarji«. Tudi pri letošnjem nastopu je imel mladinski zbor veliko besedo. Zapel je 16 pesmi skladateljev: Preglja, Tomca, Kramolca, Prelovca, Mirka, Zganca in Adamiča. Pesmi, večinoma narodne, bi skoraj zadostovale že za samostojni koncert. Šentviške »Jadranske stražarje« po pravici lahko štejemo med najboljše mladinske zборе, ki so bili po zgledu Trboveljskih slavčkov ustanovljeni širom Slovenije. Njihove glavne odlike so: čista intonacija, ki se ne skali niti ob najbolj zapletenih akordih; mehak nastavek, ki niti na močnih mestih ne preide v kričanje, lastno mnogim mladinskim zborom; čista vokalizacija in smiselno fraziranje. Omeniti moramo tudi lepo muzikalno podajanje, ki je v nemali meri odvisno od pevovodje. Zbor, ki šteje okoli 80 glasov, vodi g. učitelj Maks Jovan. On je zbor prikladal v življenje in ga od nastopa do nastopa dvigal. »Jadranski stražarji« so nastopili z uspehom na raznih prireditvah mladinskih zborov, slišali smo jih večkrat v radijskih oddajah, tudi na plošči so jih že posneli. Zboru in njegovemu pevovodji želimo, naj bi še večkrat pokazali svoje znanje, mogoče še pred širšim občinstvom kot do sedaj. — T.

Lepa navada -
predno greš spat!

zobna pasta
Chlorodont

Celje

1. **Na Brezjah** sta se poročila celjski fotograf g. Ivan Kvas in gđc. Zvonka Lesjakova iz Šent Petra v Savinjski dolini. Sodelavcu našega lista ter našemu naročniku kakor tudi njegovi soprogi želimo v življenju obilo božjega blagoslova.

1. **Drevi ob 8 bode** v mestnem gledališču dijaki drž. realne gimnazije v Celju vpriporili Comnersova veseljo »Roksi« v režiji gospe A. Sadarjeve.

1. **Društvo hišnih posestnikov za Celje** in celjski okraj bo zborovalo jutri v sredo ob pol 8 zvečer v vrtnem salonu hotela Evropa v Celju.

1. **Ponovno zastrupljenje rib v Savinji.** V nedeljo popoldne je Savinja zopet prinesla velike množine mrtvih rib. Kje se je zastrupljenje izvršilo, še ni ugotovljeno, vendar so poizvedbe v teku. Poginili so zlasti sulci in lipani, pa tudi belice.

1. **Kmečki tabor** bo na binokstni ponedeljek, dne 29. maja v Šent Jurju pri Celju. Na zborovanju bo blagoslovljen prapor MKZ, kateremu bo trujeta banica ga. dr. Natlačenova in podpredsednik narodne skupščine g. Alojzij Mihelič.

1. **Cesto na levem bregu Savinje** bodo razširili od Pečovnika in Vipote do tremerskega mostu na 3 m. Uprava regulacije Savinje je dobila nalogo, da napravi na potrebnih mestih v četrti etapi ob Savinji zaščitne ograje. Če bodo potrebna izogiba-lišča, se bodo tudi napravila.

1. **C romanje na Trsat in Plitvička jezera,** katero priredi KPD za binokstne praznike, so samo še 3 mesta prosta. Zato se priklajste čim prej v pisarno KPD v Cankarjevi ul. 4.

1. **Razširjenje vodovoda v Prečni ulici.** V kratkem se bodo pričela dela za razširjenje vodovoda v Prečni ulici v vzhodnem delu. Mestna občina razpisuje dobavo 256 m cevi. Ponudbe je vložiti do vključno 24. maja.

1. **Opozarjamo na številne razglase** mestnega poglavarstva, ki razpisuje nabavo litoželeznih vodovodnih cevi. Ponudbe je vložiti vključno do 24. maja na mestnem poglavarstvu.

1. **Mestna občina celjska** bo iz etetskkih in higijenskih ozirov izvažala fekalije le v nočnem času, in sicer od 21 zvečer do 5 zjutraj. Mestno poglavarstvo opozarja vse posestnike in oskrbnike, da mestnim delavcem in vavnikom ne delajo pri nočnem delu nobenih težkoč.

1. **Nesreča v rudniku.** V rudniku v Hrastrniku je padel v rovu 56 letni rudniški delovodja Zupan Leopold in si zlomil več reber na desni strani. Zdravi se v celjski bolnišnici.

1. **Slamorenica** je razmesarila desno dlan 5-letni hčerki Jošt Anici iz Verpet pri Frankolovem.

1. **Na Teharju pri Celju** so 3 moški napadli 33 letnega kmeta Omersa Jožeta iz Creta in ga poškodovali na glavi in trebuhu.

Kamen za slovenski prosvetni dom — izpričevalo naše požrtvovalnosti

Kamniki

Lastnike psov opozarjamo, da morajo pse prijaviti najkasneje do 20. maja t. l., sicer jih bo pobral konjač.

Mokronog

1. **Trebanjsko-mirnsko okrožje** priredi v nedeljo, 4. junija celodnevni okrožni tabor v Mokronogu. Dopoldne po prihodu vlaka sprevod od pokopališča na trg, kjer bo sv. maša, po maši tabor z gavori. Popoldne po litanijah tekme odsekov okrožja, nato javna telovadba na vrta g. župana Majcna Aleksandra. Po telovadbi prosta zabava. Na tabor vabimo vse prijatelje in sosede.

Kočevje

1. **Velik koncert Akademiske pevske zhora iz Ljubljane** bo pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije v nedeljo, 21. t. m., ob 3 popoldne. Zbor se pripelje v Kočevje polnoštevilni. Dirigiral bo Franc Marolt. Program bo isti kakor v Ljubljani, Celju, Kranju in Mariboru, kjer je zbor vzbudil močno navdušenje poslušalstva.

Velike Lašče

1. **Prosvetno društvo** uprizaro v vnebohod ob 3 popoldne v društvenem domu veseljo »On in njegova sestra«. Gostujejo člani prosvetne dramske družine iz Ljubljane.

Slovenski delavski tabor v Ljubljani

Spored:

Dne 4. junija zjutraj ob 6 fanfare na Gradu in budnica po mestu.

Ob prihodu jutranjih vlakov sprejem udeležencev in častnih gostov na glavnem kolodvoru.

Takoj nato odhod v cerkev sv. Jožefa, v kateri bo ob pol 9 daroval sv. mašo in imel kratek nagovor dekan teološke fakultete, vseučiliški profesor Andrej Snoj.

Po sv. maši sprevod delavstva po Poljanski cesti čez Krekov trg mimo škofijskega dvorca in čez trimostje do hotela »Union«. Častni gostje priroštevajo sprevodu na balkonu mestnega poglavarstva.

Ob 10 v veliki dvorani hotela »Union« manifestacijsko zborovanje slovensko in stanovsko zavrednega delavstva.

Za uvod v zborovanje zaigra godba državno himno in novo himno ZZZ.

Na zborovanje govorijo člani našega gibanja, zastopniki vseh Delavskih zbornic Jugoslavije, člani našega narodnega vodstva, in predstavniki kr. vlade.

Zborovanje in tabor zaključimo s slovensko narodno himno, ter se z novim idealizmom vrnemo na delo za zmaglo našega pokreta in naše stanovske mihi.

Angloški tanki se vale po pokrajini.

KULTURNI OBZORNIK

Eva Curie: Gospa Curie

Poslovenil Stane Melihar. Modra ptica 1939, str. 387.

Slavna iznajditeljica radia (radium), Poljakinja Marija Skłodowska-Curie je bila ena izmed najslavnejših žen, kar jih je kdaj živelo, gotovo pa največja znanstvenica v našem stoletju ter ena največjih dobrotnic človeštva. Dvakrat je dobila Nobelovo nagrado (za fiziko obenem s svojim možem Pierom Curiem, za kemijo sama in pozneje tudi njena hčerka), bila je prva profesorica na Sorbonni, prva članica Akademije, častna doktorica največjih znanstvenih ustanov na vsem svetu, sprejemali so jo z vsemi častmi v Ameriki, v Stockholmu, v Varšavi — pri vsem tem pa je ostala skromna svečena znanost, ki je zametovala bogastvo, slavo, stik z ljudmi ter žvela kot večna študentka svoji vedi, svoji družini in svoji domovini, Poljski in pozneje Franciji, ki ji je v svetovni vojni storila neizmerno dobroga z organiziranjem röntgenovske vojne pomoči. Njena hčerka, Eva Curie, ki se je posvetila sicer glasbeni umetnosti, kot vidimo iz knjige, je sedaj napisala življenjepis te čudovite ženske, svoje matere, in sicer v gladki obliki leposlovnega dela, da se bere kot roman, najbolj napet roman ženske-znanstvenice, svečene vede in služabnice človeštva. In ta roman velja za eno najbolj branih knjig zadnjega leta v svetu ter je zato prav, da smo jo dobili tudi v slovenskem prevodu. Med vsemi življenjepisnimi romani, ki so izšli pri nas, je gotovo »Gospa Curie« med najzanimivejšimi ter prav nič ne zaostaja za slavnimi Ludwigovi biografijami. V nekem oziru je še bolj zanimiva kot pa njegova »velike« možje-državniki: kaže nam žensko, ki je bila do zadnjega vsa skromna, pa je vendar prerasla s svojim delom in svojo marljivostjo velikane svojega veka ter se postavila med največje duhovne delavce človeštva, med junake in žrtve znanosti. In na takih stoji razvoj človeštva.

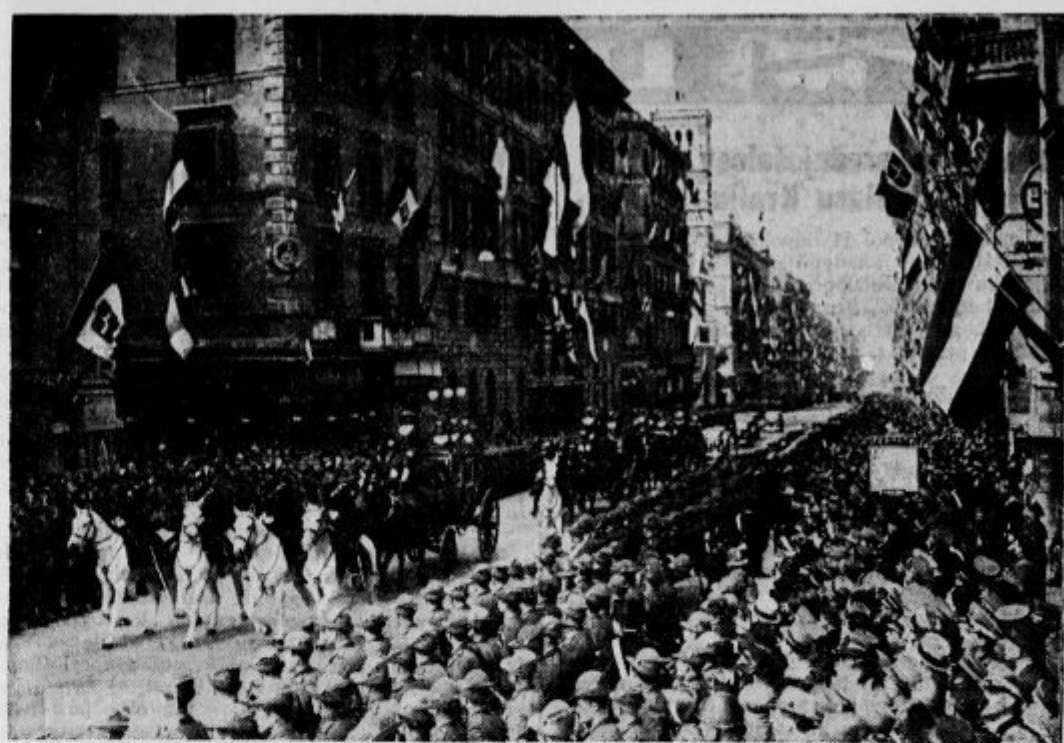
Eva Curie opisuje mlada leta Marije Skłodowske v Varšavi v času največjega pritiska po nesrečni vstaji leta 1863, ko je njen oče bil preganjan srednješkolski profesor in ona navdušena Poljakinja v privatni gimnaziji in pozneje državni, toda vedno najboljša — čudežni otrok. Tedaj je tudi — popolnoma v smislu tedanjega duhovnega toka pozitivistov — postala pozitivistka, nagnjena k socializmu, ter je že takrat izgubljala vero, do katere je ostala potem vse življenje indiferentna, če ne sovražna. Potem opisuje njeno hrepenenje po študiju, toda zaradi razmer se je nekaj let preživljala kot vzgojiteljica po plemiških rodbinah, preživela prvo nesrečno ljubezen in podpirala svojo sestro, ki je študirala v Parizu. Šele kot 24-letni ji je bilo dano priti na univerzo v Pariz, kjer se je z vso strastjo vrgla na študij fizike in kemije ter se takoj uvrstila med prve dijakke. Ko so ji iz Varšave naročili, naj preštudira problem magnetizma, je prišla v stik s fizikom Curiejem, ki je tedaj imel za sabo že nekaj važnih odkritij. Med njima se je vnela ljubezen, za katero pa se Skłodowska še ni mogla odločiti, kajti privabljal

jo je Poljska, ki jo je ljubila iz dna duše. Toda ko sta se poročila, sta družno raziskovala znanstvene probleme ter jih v največjem prijateljstvu in idealni skupnosti reševala. Ko je delala disertacijo, sta naletela na novo kovino, ki ji je ona dala ime »polonij«, potem pa sta raziskovala dalje ter odkrila radioaktivne snovi. Hotela je dobiti čisti »radium« ter se je vsa posvetila delu in delu, dokler ni dosegla uspeha: iz nekaj ton uranove rude je izvarila gram radija. To je bilo odkritje, ki je zamajalo temelje fizike in spada med največje odkritja zadnjega stoletja. Zdravniki so ugotovili lečilne lastnosti te kovine ter jo začeli uporabljati v zdravljenju rakovine. Tako je služba znanstvu odkrila človeštvu nov vir zdravja in sta Curiejeva postala največja dobrotnika človeštva. Po nesrečni smrti soproga (parizer mu je strl lobanjo!) je gospa Curie prevzela njegovo dediščino na univerzi, v laboratoriju in v svetu in razvila radioaktivno znanost po vsem svetu. Žela je najvišja priznanja — v inozemstvu prej kot pa doma v Franciji. Tako je bila ob smrti leta 1934. najslavnejša žena na svetu. Toda bila je čudovito skromna, neželjena slave, dobra mati dveh otrok in najboljša žena, družica prav tako genialnega intelektualca, kakor je bila sama. Slast biografije je vprav v tem, da podaja to znanstveno žejo, strast ter uspehe, ki izvirajo iz dela, iz posvetitve se do dna problemom, ki rešujejo zagonetko stvarstva in vodijo človeštvo na novo stopnjo razvoja.

Eva Curie je napeto prikazala lik svoje matere, tako literarno zrelo, da se človek čudi, da je delo poteklo iz rok ženske, ki se je posvetila glasbi in ne fiziki, kot njena sestra, tudi svetovna učenjakinja Irena, naslednica materina. Toda lik gospe Curie je podan zelo plastično in prepričuje osnovno tezo, da je tudi žena genialna ter lahko prav toliko stori v znanosti kot moški in kljub temu ostane ženska, mati. Naše bralce bo motila morda samo mestoma izražena protiverska oš, ki se je v življenju zakoncev kazala v tem, da sta oba bila izrazita pozitivista, mož naravnost volterianec, ki ni bil niti krščen, niti nista dala svojih otrok krstiti. Toda to spada k resničnosti biografije in zrelega bralca ne bo odvrčalo od Boga, ki je skrivnost vseh skrivnosti in se polagoma odkriva tudi v takih odkritjih, kakor je bilo odkritje nove vrste po zakonih Curie, ki sta bila v rokah Njeje, v katerega sicer nista verovala.

Knjiga je priporočljiva vsem, ki bi znali ceniti duhovno delo in pomen znanstva ter žrtve ljudi, tudi žen, ki se žrtvujejo v zatohlih laboratorijih za vse človeštvo. In danes je treba ta idealizem poudarjati še bolj kot kdajkoli prej.

Kar se pa tiče prevoda, me moti prihodnji čas v smislu preteklega časa, kar je vsekakor romanska raba in ni pri nas v navadi. Tudi beseda »pakčik« na str. 38 bi bila morala biti transkribirana v »pončik«, kar pomenja naše »bobec« ali slaščice sploh. — td.

Knez namestnik Pavle in kneginja Olga v sprevodu v Via nazionale v Rimu.

Meteor zadel kravo

Kadar koli pade na zemljo k akmeteor, vedno poročila ugotavljajo, da ni napravil posebne škode, ker je padel v samotne ali redko naseljene kraje. Res so mesta in vasi iz velikih višin, iz katerih pridejo meteorji, tako majhna in neznatna, da se ne primeri zlepa, da bi meteor na zemlji zadel kaj uničljivega. Veliko meteorjev pa pade tudi v tako oddaljene kraje, da se zarijejo v zemljo in jih človeško oko nikdar več ne vidi. Le po smeri njihovega padanja se da približno ugotoviti, kam je padel. Da bi pa meteor kdaj zadel kako živo bitje, pa zgodovina sploh ne pomni. Letos spomladi pa je padel meteor na neko farmo v Pazadeni. Nad farmo se je v strahoviti eksploziji razletel na drobne koščke, ki so se razpršili na vse strani. Prestrašeni farmer Fred Johnson je takoj po tej eksploziji zaslišal, da je ena izmed krav, ki so se pasle prosto na travniku, bolešno zamukala in padla na tla. Ko si jo je natančneje ogledal, je opazil, da je za pleči težko ranjena, ob rani pa so se poznali sledovi opeklin. Ni bilo dvoma, da jo je zadel eden izmed drobcev meteorja. Ko je dogodek sporočil zvezdarni v New York, je ta poslala na farmo strokovnjake, ki so zadevo preiskali in so takoj farmerjevo domnevo potrdili. Okrog kraja, kjer se je krava ob

tem dogodku pasla, so še dobili nekaj drobcev meteorja, ki so se zarili globoko v zemljo. Geologi in zvezdoslovci te drobce sedaj natančno preiskujejo, da ugotovijo, kakšen material je v njih.

Ukradel avto s šoferjem vred

V Orleansu v Franciji je neki prebrisaneec — da mu ne bomo kar naravnost rekli tat — odpeljal izpred neke hiše avto zdravnika, ki se je mudil po poslu v hiši. Prebrisaneec pa niti opazil ni, da je šofer med tem, ko je čakal zdravnika, legel na zadnje sedeže in krepko zaspal. Pa tudi ni šofer opazil, da se pelje ven iz mesta. Prebudil se je šele po 15 km pota. Malo čudno sta se spogledala z njegovim čuječim namestnikom-prostovoljcem pri krmilu in sta stvar tako urenila, da je oni stopil iz voza in se izgubil, pravi šofer pa je sedel na svoj službeni sedež in voz odpeljal nazaj v mesto; preden pa sta se ločila, sta drug drugemu obljubila, da se ne bosta naznanila. — Tako sta dva pametna človeka najceneje in najhitreje spravila s sveta dva prestopka: eno tatvino in eno malomarno opravljanje službe.

ŠPORT

Jugoslavija : Madžarska 2 : 1

Nervozni Puntec je v drugi tekmi za Davisov pokal med Jugoslavijo in Madžarsko poskrbel za neprijetno presenečenje. Izgubil je svoj boj z Asbothom s 5:7, 6:4, 5:11, 9:11. Madžarski gledalci in sodniki so bili Jugoslovani izredno nenaklonjeni. Madžari so bili po Puntecovem porazu že prepričani, da so premagali Jugoslovane definitivno, kajti menili so, da bosta naša dva igralca izgubila po Puntecovem porazu tudi še igro v dvojce. Pa so se zmotili. Naša dva igralca sta po hudi borbi vendarle ugnala Madžarsa Asbotha in Gaboryja s 6:1, 4:6, 6:3, 7:5. Tokrat je bil zlasti dober Mitič, pa tudi Punteca skoraj ni bilo mogoče spoznati. V odločilnem četrtetemu setu sta naša dva igralca dala vse od sebe, da bi si zagotovila zmago. Jugoslavija v boju proti Madžarski vodi z 2:1.

Občni zbor »Hrvaške športne sloge«

Občnega zbora »Hrvaške športne sloge« so se udeležili zastopniki 217 klubov. Ob 10. dopoldne je bila predkonferenca, ki jo je vodil predsednik Zagrebške nogometne podzveze dr. Ivo Kraljevič. Na njej so sklenili, da se ustanovi nova Hrvatska nogometna liga, v kateri bo tekmovalo osem klubov: Gradjanski, Hašk in Concordija iz Zagreba, Hajduk iz Splita, Sašk iz Sarajeva, zastopnik iz Osijeka (Bata ali Slavija), eno mesto pa ostane prazno za Ljubljano, če bi se pridružila hrvatskemu športnemu gibanju. V tem primeru bi Baška iz Novega Sada, varaždinska Slavija in prvak Splita tekmovali za osmo mesto tekmecev v hrvaški ligi. Če bi pa Ljubljana ne hotela sodelovati, bi prišla Baška na sedmo mesto ter bi se za osmo mesto borila samo ostala dva kluba.

Predsednik »Hrvaške športne sloge« Medved je nato začel občni zbor. Najprej so bile poslane brzojavke dr. Vladku Mačku, nato pa so bile prebrane pozdravne brzojavke športnih klubov in društev iz vseh hrvatskih krajev. Sledilo je tajniško poročilo, ki med drugim omenja, da je v »Hrvaški športni slogi« 217 klubov s področja zagrebške, splitske in ljubljanske podzveze ter SK Čakovce in Gradjanski iz Čakovca. Poročila so bila soglasno sprejeta.

Nov odbor je bil sestavljen takole: predsednik dr. Ivo Kraljevič, podpredsednik Paričič Fr. in Splita, dr. Klemen Zeljko iz Osijeka, Lucijan Kovačič od Haška iz Zagreba, za tajnika Čuvaj Bogdan, Nikolaič Branko, za referenta športne sloge pa Suster Ivan ter osem drugih odbornikov. V častnem odboru so dr. Avgust Košutič, dr. Torbar, Kaliterna iz Splita, dr. Stipčič iz Osijeka ter bivši predsednik športne sloge Medved in Poduje Šime iz Splita.

Zagrebški delegati so Jugoslovanski nogometni zvezi za reorganizacijo nogometa stavili naslednji predlog:

1. Naslov in sedež Zveze.

§ 1. Vrhovna zveza se imenuje: Vrhovna nogometna zveza kraljevine Jugoslavije. Sedež Zveze je izmenično eno leto v Beogradu, drugo leto pa v Zagrebu.

§ 2. Osnujeta se dve samostojni zvezi s sedežem v Beogradu in Zagrebu.

§ 3. Vsa država se deli na tri športna področja: zagrebško, belgrajsko in mešano.

Zagrebško področje tvori klubi iz bivših podvez: zagrebške, splitske, osješke in ljubljanske; belgrajsko področje pa tvori klubi iz podvez: belgrajske, kragujevske, niške, akopljske in cetinjske. Vsi ostali klubi pa spadajo v mešano področje.

Klub, ki je v mešanem področju, se sme samostojno opredeliti za belgrajsko ali zagrebško zvezo.

§ 2. Pravico proglasiti samostojno nogometno zvezo ima ljubljanska nogometna podzveza, ki postane samostojna avtomatsko z enostavno izjavo. Tako ustanovljena ljubljanska zveza je popolnoma enakovredna zagrebški in belgrajski zvezi.

Delokrog vrhovne nogometne zveze.

Vrhovna nogometna zveza zastopa nogometni šport navzven, in sicer sklepa mednarodne državne tekme, ki se bodo igrale v enakem številu in po značaju na področjih posameznih zvez in v režiji teh zvez. Vrhovna nogometna zveza in zveze so dolžne dati klubom, ki dajo igralce, odškodnino, ki se bo določila po posebnem pravilniku. Tekme, ki se igrajo v inozemstvu, grede na skupen račun Zveze. Izjava nadalje državo prvenstvo po posebnem pravilniku, določenem na obnem zboru vrhovne Zveze. Končno rešuje spore med posameznimi zvezami.

Vsaka zveza ima na svojem področju popolno samostojnost in svobodo. Zveze so med seboj neodvisne in se upravljajo same po pravilnikih, ki jih bodo tudi napravile same.

Lahkoatletski meeting SK Ilirije

Včeraj ob deseti dopoldne je SK Ilirija predela tam za Kolinsko tovarno lahkoatletski meeting, ki so se ga udeležili atleti v prav lepem številu. Rezultati, ki so bili pri tej priliki doseženi, so pravi dobri.

Tek na 100 m: 1. Vilar (SK Ilirija) 11,7; 2. Lajko (SK Litija) 12; 3. Lojze (SK Ilirija) 12,4. Skok v višino: 1. Fifi (SK Ilirija) 160; 2. Darko (SK Planina) 160; 3. Mihelčič (SK Ilirija) 160. Tek na 1500 m: 1. Glonar (SK Ilirija) 4:28,2; 2. Kvas (SK Ilirija) 4:30,2; 3. Tavčar (SK Primorje) 4:32.

Omladinci: 1. Agreš (SK Celje) 4:33; 2. Sitar (SK Primorje).

Juniorji: 1. Markovič (SK Celje), 2. Plevnik in Razinger (SK Ilirija), 3. Zupan (SK Ilirija).

Met kroglice: 1. Jeglič (SK Planina) 12,37; 2. Darko (SK Planina) 9,90.

Skok v daljavo: 1. Vilar (SK Ilirija) 6,21; 2. Lajko (SK Litija) 5,63; 3. Borišek (Ilirija) 5,54.

Tek 800 m: 1. Oberšek (Ilirija) 2,07; 2. Kvas (SK Ilirija) 2,15; 3. Juvan (SK Litija) 2,24.

Tek 400 m: 1. Vilar (SK Ilirija) 54,9; 2. Lajko (SK Litija) 57,4; 3. Fifi (SK Ilirija).

Motorna dirka na progi št. Vid-Medno

Za včeraj popoldne so bile napovedane motorne dirke, ki jih je bila pripravila MK Ilirija. V Ljubljani je za te tekme vladalo veliko zanimanje, saj so se zanje prijavili mnogi naši odlični dirkači. Ker pa je bilo včeraj vreme deževno, se je vodstvo dirk odločilo, da bo dirke preložilo na praznik 18. t. m. Dirkači iz oddaljenih krajev bodo do tega časa v gosteh pri MK Iliriji.

Nekaj drugih domačih rezultatov

V Zagrebu je Gradjanski v drugi tekmi za pakal dr. Torbarja premagal Hajduka iz Splita z rezultatom 2:0 ter si osvojil pokal.

V Osijeku je včeraj gostovala Vojvodina, ki je igrala s Slavijo in zmagala s 3:2.

V Sarajevu sta igrala domača rivala Sašk in Slavija prijateljsko tekmo, v kateri je proti vsemu pričakanju zmagal Sašk z 1:0.

ISSK Maribor — prvak LNP

ISSK Maribor, ki je bil že na Jesenicah premagal Bratstvo s 3:1, je tudi v Mariboru zmagal z 2:1 ter na ta način postal prvak ljubljanske nogometne podzveze. Bratstvo se je borilo zelo pošteno, vendar.

Apostol Kristusa Kralja

Prosto po p. Mateo-u. Vrtnice za leto 1939. Izdal Glasnik presv. Srca Jezusovega, Ljubljana, Zrinjskega 9. 144 strani. Cena broširani knjigi 10 din, vezani 16 din.

Pravkar je v založbi Glasnika presv. Srca Jezusovega izšla lepo opremljena knjižica: Apostol Kristusa Kralja. Knjiga, ki je po svoji vsebini niz duhovnih premišljevanj o rasti, vzgoji in delu pravega laičnega apostola Kristusa Kralja in je prirejena po delu slovitega potujočega misijonarja-govornika p. Mateo-a. V naši nabožni literaturi je brez dvoma edinstvena, ker ni to navadna primitivno-naivno in sentimentalno pisana nabožna knjiga, temveč delo globokih in kleno izraženih misli, neverjetne prepričevalnosti in žarkega izraza, po katerem bo s pridom segel ne le preprosti bralec, temveč tudi razmišljajoči slovenski katoliški inteligent.

Tem važnejša pa je knjiga tudi zato, ker je predmet, ki ga obravnava — govori o rasti, vzgoji in delu laičnega apostola Kristusa Kralja — za naš čas, ki je čas katoliške akcije, tako aktualen. Iz vse knjige kar diha ena sama velika krščanska misel: misel dejavne krščanske ljubezni in altruizma. Človeka, ki bo to delo prebral — in prebral ga bo v enem zamahu — se bo kot akcion odkrila nujna potreba apostolskega udejstvovanja kot manifestacije altruizma in požrtvovalne ljubezni.

Slog, v katerem je pisano to delo, je lep, prepričevalen, tu in tam čustveno ubran, vendarle ne postane nikoli sentimentalno, kot je to v naši nabožni literaturi pogost pojav. Pater Mateo govori tako, da te takoj ogreje in zgrabi in nikdar ne odbije. Vedno je naraven in prepričevalen.

Knjigo toplo priporočamo. Prav dobro nas bo pripravila na kongres Kristusa Kralja.

Tine Logar.

»Slovanski ples«. (K dvajsetletnici orkestralnega odseka Glasbene Matice v Mariboru.) Orkestralni odsek Glasbene Matice v Mariboru proslavi dvajsetletnico svojega obstoja z velikim koncertom, ki bo v sredo, dne 18. majnika t. l., ob 20 uri v Mariboru.

Za svoj veliki dan si je izbral orkester Dvořákov »Slovanske ples«, eno izmed najlepših skladb slovanske glasbene literature. V te ples je položil Dvořák vse svoje globoko slovansko čustvovanje in ustvaril je neprekosljivo umetnino, iz katere se zrcali slovanska duševnost in miselnost, ki je v hipu vsa raznežena in sanjava, zaprta vase, ali hkratu se sprosti in razplami ter čvrsto izpriča svojo življenjsko silo. V neugnanem ritmu se vzpne do najvišjih vrhuncov, veselo vriska in poje, toda že v naslednjem trenutku je zopet vsa nežna in otožna. Dvořákov ples so tako iskreno prisrčni in domači, pristno naši, da morajo osvojiti in navdušiti slehernega poslušalca. Tehnično in ritmično spadajo »Slovanski ples« med najtežje orkestralne skladbe. Dirigent tega koncertnega večera kapetan Josip Jiránek je z veliko požrtvovalnostjo in še večjim trdom naveličal to sijajno instrumentirano kompozicijo, katero bodo izvajali amaterji, pomnoženi z godbeniki domačega 45. pešpolka.

Kapetan Jiránek je po rodu Čeh in v Pragi se mu je nudila prilika slišati »Slovanske ples« v interpretaciji Čelanskega, Taliha, Stupka, Saka in drugih priznanih mojstrov. Že kot konservatorist e gospod kapetan pozorno sledil tem priznanim interpretom, vendar jih danes ne posnema, temveč se skuša v podajanju čim bolj približati zamisli samega skladatelja. Dirigent se ni branil nobene truda, da s pešico navdušenih ljubiteljev glasbe naštudira kompozicijo, s katero si je pridobil Dvořák svetovni sloves in se uvrstil med nesmrtno genije preteklega stoletja. S to pešico članov na-

daljuje delo, ki ga je pred 20. leti započel veliki idealist in glasbenik prof. Franjo Topič. Glasbena Matica je zašla pred leti v razne težkoče in vprašanje dirigenta še vedno ni rešeno. Zimski koncert je kot gost in iz prijaznosti naštudiral priznani kapelnik ljubljanskega radioorkestra prof. Drago M. Sijaneč, ki je bil pred leti tudi sam gojenec matične šole. Za proslavo dvajsetletnice se je ljubezno zavzel kapetan Jiránek, dirigent godbe 45. pešpolka, ki se je prav tako kakor prof. Sijaneč z vso vno močjo potrudil za delo, da doseže čim bolj dovršeno tehnično in muzikalno podajanje.

Orkester se bori z največjimi težkočami in prav zaradi tega zasluži tem večjo pozornost s strani javnosti. Zelimo, da bi orkester Glasbene Matice o priliki pomembne obletnice nastopil v razprodani koncertni dvorani. Z obilnim posetom naj se občinstvo oddolži svojemu prvemu glasbenemu zavodu in naj obenem dokaže, da razume idealna stremjenja te pešice prosvetnih delavcev, ki zasluži za svoja prizadevanja popolno priznanje. — a.

»Mentore«, št. 9-10, zaključuje svoj letnik s šolskim letom. Ta dvojna številka 26. letnika ima tako tudi kazalo, iz katerega se vidi, da so pri »Mentorju« sodelovali priznani sodrujniki, tako zlasti vpučnem delu, kjer srečujemo imena prof. Anžič, prof. Planina, prof. dr. Bohinec, prof. Boje, prof. dr. Fajdiga, prof. Jesenovec, prof. S. Kranjec, prof. dr. J. Lovrenčič, prof. F. Pengov in prof. F. Vodnik poleg drugih. Med najmlajšimi pesniki so se posebno odlikovali po vrednosti Mauser Karel, Janez Remic in Sfrinks. Med pripovedniki pa Dular Jože in Campa Ivan. V zadnji številki piše prof. Planina o potovanju dijakov, kako naj potujejo, da bodo imeli od tega kaj koristiti. Članek je potreben prav ta čas, ko se dijaki odpravljajo na poletnice. Lojze Demšar, jezuit, piše o pokrajini tamkaj v daljni Indiji, kjer misijonari ob ustju reke Gangesa. Viktor Zorman, ki se je uveljavil že v »Domu in Svetu«, prispeva kratko črtico Lemnatara. Najzanimivejši članek in vreden, da se opozori nanj tudi širše občinstvo, ki so mu drage literarno-zgodovinske drobtine, pa je Lovrenčičev opis Mencingerjevih šestošolskih pesmic, ki jih je slučajno dobil v rokah svojega učenca. Ker dedič ne žele, da bi se pesmi objavile — to je bila želja Mencingerjeva — jih Lovrenčič samo opiše ter karakterizira. Članek je lep spomin na stoletnico rojstva tega zanimivega gorejskega pisatelja, ki smo jo praznovali lansko leto, ter lep donesek k slovenski literarni zgodovini. Zanimive so Mencingerjeve pesniške oznake Prešerna, Koseskega in Vodnika, pa tudi Levstika. — To je samo nekaj član- kov iz bogate zadnje dvojne številke tega srednješolskega lista, ki ga vsem dijakom najtopleje priporočamo.

V petek, 5. maja so mariborski učiteljskišniki priredili v Narodnem gledališču akademijo, ki je bila med podobnimi poizkusi tako uspeša, prireditel, da bi ne bilo prav, če bi jo zamolčali. Najprej je mešani zbor pod vodstvom g. prof. Pahorja zapel 4 pesmi, ki so s preciznim podajanjem in glasovno uravnovešenostjo naletele na topel odmev. Nekoliko manj je užgal tenorist H. Zunc. Sledile so Lorenčakove recitacije Kosevela, Canekarja in Zupaniča.

Težiče večera je bilo v O. Erustovi komediji »Vzgojitelj Lanovec«. Delo je prevedel, priredil in režiral g. Emil Zmaček. Večino igre izpolnjuje borba med elabimi in dobrimi učitelji.

Igra je prav sodobna izvenela, kar je pač zaslug g. Zmazka, ki jo je priredil za naš čas in našo domovino. Tudi kot režiser je uspel, saj so mu dijaki zaigrali kot bi bili že stari znanci odr.

Občinstvo je pozorno sledilo igri in je igralce večkrat upravičeno nagradilo z aplavzom ob odprtju scene.

Planinski parlament v Novem mestu

V nedeljo 14. maja je bila v Novem mestu redna letna skupščina Slovenskega planinskega društva. Ze na predvečer, v soboto 13. maja se je zbrala večina delegatov na predsestanek, na katerem so točno in v podrobnosti bila predelana poročila in predebatirani predlogi.

Skupščina, katero je vodil predsednik Slov. plan. društva dr. Pretnar, se je v nedeljo zjutraj ob 8 sestala k delu. Zastopanih je bilo 20 podružnic s 119 delegati. Pozdravil je navzočnega zastopnika oblasti: zastopnika banovine in okrajnega načelnika g. podnačelnika Prekarja, zastopnika vojske g. kapetana Kneževiča, zastopnika mestne občine g. Mahorčiča in druge, nato pa prečital pozdrave zadržanih seniorjev planinskega gibanja.

V uvodnem govoru je predsednik na kratko očitel naloge Slovenskega planinskega društva ter zlasti poudaril njegovo narodnostni značaj. Razen tega pa vrši društvo še druge naloge in med temi je tudi propagandna malo znanih lepot nekaterih predelov Slovenije. Letos praznuje novomeška podružnica 25-letnico svojega obstoja.

Tajnik dr. Brilej je nato podal izčrpano poročilo o delovanju Glavnega odbora in vseh podružnic. Med drugim je iz poročila razvidno: V letu 1938 je društvo skupno štelo 80 podružnic s 7862 rednih, 1913 mladinskih in 978 članov akademске skupine, skupno 10.751 članov, č. 300 več kot v l. 1937. Planinske postojanke Slovenskega planinskega društva je po zapisnikih v spominjskih knjigah obiskalo v letu 1938 84.054 turistov. Mirno pa lahko računamo, da je bil faktilni obisk veliko večji, blizu 150.000. Preide nato na pregled važnejših gradbenih del ter naštevajo: Popolna preureditev hotela Zlatorog ob Bohinjskem jezeru, ki jo je izvršilo Osrednje društvo v Ljubljani, podružnica v Kranju je dozdala Valvazorjev dom, celjska podružnica gradi kočo na Golteh, dravograjška hoče postaviti kočo na Košenjaku itd. Alpsko udejstvovanje je pri vseh podružnicah prav živo. Zlasti obširno pa je delo društva na kulturnem polju. »Planinski vestnik« je po številu naročnikov (2100) nekoliko nazadovol; naloga nas vseh je, da ga bo vsaj 1/4 članov naročila, da bo mogel »Vestnik« dostojno dokumentirati še naprej kulturno višino društva. Pripravlja se reprezentativna knjiga: »Naša planinska flora« v izdaji prof. Petkovška, ilustrirana z barvnimi fotografijami in akvareli, ki bo res nekaj izrednega. Alpski muzej ima že precej materiala, a nima še prostora. V preteklem letu so bili tudi številni tečaji tako reševalni, vodniški, oskrbniški.

Blagajniško poročilo, ki ga je podal g. Dolinšek, je bilo komentar v številkah k delu, ki ga vrši Slovensko planinsko društvo. Blagajnik je podal prvo poročilo bilance blagajne Glavnega odbora in Reševalnega oddelka ter proračun za prihodnje leto, nato pa je podal obširno gospodarsko poročilo o stanju celokupnega Slovenskega planinskega društva v preteklem letu.

Poročilo navaja, da bi vse podružnice potrebovale skupno 3.830.000 din brezobrestnega posojila, da bi se mogle otresti sedanjih težkih bremen visokoodstotnih posojil. Poročilo je bilo soglasno sprejeto.

Član nadzornega odbora Ferline nato predlagal blagajniku in celokupnemu odboru razrešnico, kar se tudi soglasno sprejme.

G. predsednik ugotovi, da je iz poročil razvidno, kako ogromno delo opravlja društvo. Še večja pa je splošna korist, ki jo uživa ves narod od njihovega dela, zato naslovi apel na vso javnost, da društvo res podpre, ni sicer tudi materialno, pri njegovem delu.

Slede nato volitve. Po dogovoru na predsestanju je izvoljen skoraj v celoti stari odbor. Na novo pridele v odbor Kos Vinko (Novo mesto) in Šetine (Jesenice). Volitve so bile soglasne.

Pri samostojnih predlogih je bil sprejet z večino glasov in po dokaj dolgi, živahni debati sklep, da se reševalnemu prispevku, ki ostane kot dosedaj, doda še po dva din letno na člana in dva din od enkratne prenočitve v postelji, 1 din na skupnem ležišču za nečlane, ta denar se zbira v poseben fond, s katerim naj se reši

Gasilci — narodna organizacija

K kongresnim dnevom od 13. do 15. avgusta 1939

Malo je znano naši širši javnosti, kako in na kakšen način je moglo ravno naše slovensko gasilstvo doseči tako zavidno stopnjo tehnične opreme. Nepobitna resnica je namreč, da se slovenske gasilce po njihovi tehnični opremitvi kakor tudi po njihovem organizatoričnem delu lahko prišteva med prve v državi. Zato bo vsekakor zanimivo, če razsvetlimo in pokažemo, s kakšnimi težavami in požrtvovalnostjo so dosegli naši gasilci stopnjo tehnične opreme, na kateri jim skoraj vsi v državi zavidajo.

Zakon o organizaciji gasilstva iz l. 1933 predvideva kot glavnega sredstva gasilske organizacije sklad, v katerega vplačujejo vse zavarovalne družbe zoper požar 4 in pol odstotka od plačanih premij. Na ta način se pri bankih upravnih steka denar v fond, iz katerega se potem 6% po ključu razdeli vsem prostovoljnim in poklicnim četam. V času gospodarske konjunktore, kadar je vplačanih več premij za požarno zavarovanje gasilske čete v Sloveniji lahko računamo na povprečno letno podporo 700 din.

S tako majhno letno podporo, ki je sicer popolnoma v skladu s postojecim zakonom, si naše čete pač ne morejo mnogo pomagati. V koliko letih bi si na primer četa s temi podporami zagotovila nabavko moderne brizgalce, ki stane okrog 25.000 din? Kdaj bi si mogla gasilska četa nabaviti drugo potrebno opremo, kakor cevi, plinske maske in podobno, če bi bila navezana samo na podporo iz gasilskega sklada? Res, tudi naše občine vsakoletno prispevajo precejšnje zneske iz svojih proračunov za potrebe gasilskih čet, vendar tudi to še ne more kriti vseh potreb.

Kako je torej mogoče, da so slovenske gasilske čete poleg vseh tako majhnih podpor na tako zavidni višini po svoji opremitvi ter se še vedno bolj izpopolnjujejo? Odgovor je prav lahek za onega, ki pozna priščno razmerje, ki vlada med našim narodom in gasilsko organizacijo. Slovenski narod se namreč prav dobro zaveda velikega poslanstva naših gasilcev, zaveda se tudi velikih materialnih koristi, ki jih gasilska organizacija prinaša našemu narodnemu gospodarstvu, ter ji zato stoji ob strani kot najboljši in najpožrtvovalnejši podpornik. Tako se je danes med narodom in gasilsko organizacijo ustvarila močna vez, ki se pač najbolj kaže po veliki požrtvovalnosti tako na eni kot na drugi strani.

predvsem vprašanje starostnih podpor vodnikov-reševalcev. — Sledilo je več samostojnih predlogov, ki se tičejo predvsem notranje uprave društva.

H koncu se je zahvalil domačinu — novomeški podružnici za gostoljubnost predsednik dr. Pretnar, ki je razen tega še prosil in pozval novomeško občino posebej ter skupaj vse ostale tujske prometne kraje, da pomagajo podružnicam SPD, ker so dobro delujoče podružnice najboljši porok za uspešen razvoj tujskega prometa.

Planinski parlament je s tem sklenil svoje dva dni trajajoče zasedanje in se razšel v slogi in zadovoljstvu. To zadovoljstvo pa je malo znatila slaba volja »ledenih mož«, ki so preprečili nameravane izlete na Gorjance, v dolino gradov in na Trško goro. Pa planinski parlament si kljub temu ni dal skvariti svoje dobre volje nad uspešno opravljenim delom.

Kako pa se more ta trdna vez in prijateljstvo, ki vlada med gasilci in našo javnostjo, na najočividnejši način prikazati v javnem življenju? Redko se dobijo za to primerne prilike, prepričani pa smo, da bo ravno letos ob času gasilskega kongresa od 13. do 15. avgusta v Ljubljani najlepša prilika za to. V Ljubljano ne bodo prihiteli samo množični gasilci iz Slovenije, temveč tudi iz cele države, prihiteli pa bodo še posebno njihovi podporniki — slovenski narod, ki bo na ta način skupno z gasilci manifestiral za naše narodne ideje. Ni lepšega, če se narod predstavi v svojih slikovitih narodnih nošah! Tako naj bi bilo tudi ob kongresu! Polne ulice narodnih noš in uniformiranih gasilcev bodo pač najjasnejša in najlepša slika velike povezanosti in prijateljstva.

Slovenske narodne noše naj ob gasilskem kongresu preplavijo našo belo slovensko prestolico! Narodne noše bodo na zunaj javno kazale mnenje, ki ga ima naš narod o gasilcih. Brhka slovenska dekleta ter resni obrazi naših očancev bodo na zunaj vsakomur jasno pokazali že s svojo navzočnostjo, da nesebično delo gasilcev ni ostalo neopaženo, ne, še več, da je cenjeno ter visoko upoštevano. Za kongresne dni v Ljubljani bo pač najlepši in najslikovitejši prizor nepregledna množica gasilcev v lepih temnomodrih uniformah, posejana kot s cvetjem s pestrimi narodnimi nošami. To bo obenem učinkovit prizor, ki bo vsakomur nazorno prikazal ljubezen in požrtvovalnost, ki jo goji slovenski narod do naših gasilcev!

Zato: Narodne noše pohitite za kongresne dni 13. do 15. avgusta 1939 z našimi gasilci v belo Ljubljano, slovenska prestolnica vas bo dostojno sprejela!

Drugi tečaj za oskrbnike planinskih postojank

je priredilo Slovensko planinsko društvo v Ljubljani, dne 6. in 7. maja t. l., v Aleksandrovi domu v Logarski dolini. Udeležili so se ga oskrbniki planinskih postojank iz Savinjskih Alp, Zassavja in nekaterih gorenjskih planinskih postojank, ki se iz raznih razlogov niso mogli udeležiti prvega tečaja, ki je bil v decembru v »Zlatorogu«. Odzvalo se je 22 oskrbnikov, ki so pripeljali s seboj tudi osebe, ki ima v planinskih kočah neposredno opravka s turisti. Posebno važnost polaga SPD na to, da oskrbniki pravilno postopajo pri postrežbi.

Tečaj je vodil gospodar Osrednjega društva SPD Cesar Jože. Oskrbniki in njihovi pomočniki oziroma pomočnice so se zbrali že v petek, dne 5. t. m. zvečer, v Aleksandrovi domu v Logarski dolini. V soboto ob pol 8 zjutraj so se pričela predavanja, ki so obravnavala organizacijo planinstva in pomen planinstva za tujski promet, dalje določila, ki jih je izdalo SPD o pravilnem postopanju v planinskih postojankah, n. pr. o postopanju pri nabavi, o upravi planinskih koč, obračunavanju med društvom in oskrbnikom, o zaščiti prirode, markiranju potov itd. Največja pozornost v tem tečaju pa se je posvečala praktičnim vajam v serviranju, postrežbi in vedenju napram gostom. V teh predmetih je poučeval strokovnjak g. Kos, znani in spretni vodja mnogih servisnih tečajev Združenja gostilničarjev. Tako je vsak oskrbnik dobil osnovne pojme o pravilnem serviranju in vedenju; pričakovali je, da bo pouk rodil mnogo uspeha. V nedeljo zjutraj se je nadaljevalo razpravljanje o oskrbništvu planinskih postojank in so ob tej priliki oskrbniki izrazili svoje želje. Razen tega pa so se vršile ponovne načelne reševalne oddelke SPD g. dr. Breceji praktične vaje v serviranju. Ob 10 je seznanil oskrbnike z vsem, kar potrebujejo v lekarnah planinskih postojank in pri prvi pomoči od nezgodah v planinah. — V nedeljo popoldne so se oskrbniki odpravili zopet v svoje kraje.

S tem tečajem je nadaljevalo SPD svoje delo za izobrazbo svojih oskrbnikov. Tečaje bo ponav-

V Los Angelesu so zgradili nov kolodvor. Ko so ga slovensko izročili njegovemu namenu, so po tratinah prepeleli tudi 35 centimetrski top, da bi tako pokazali trdnost novih naprav.

Tečaj za cepljenje v Brusnicah

Pred kratkim je priredila banska uprava v Brusnicah tečaj za cepljenje, ki ga je vodil g. prof. Anton Flego z Grma, prisostvoval je tudi kmetijski referent iz Novega mesta g. Malasek. Celodnevni tečaj je odlično uspel. Udeležilo se ga je 70 tečajnikov, deloma gojenci Kmetijske šole na Grmu, deloma gospodarji in kmetiči sinovi iz vseh krajev Gorenjske, Notranjske

in Dolenjske. Vesele je bilo pogledati te ljudi, ki so neutrudljivo delali in precepili 180 velikih češenj in 92 kostanjev ter pri tem porabili 1700 cepičev. Precepjevali so večinoma v gozdu na Jurjevcih, tik nad Brusnicami, ker se v gozdu doslej nihče ni zanimal za precepeljivanje. Tu pa raste na tisoče krasnih češenj in bo tudi tu s precepeljivanjem lahko kmalu nastal »češnjevi gaj«. Visoko gori v češnjah so cepili fantje in prepevali med delom.

Takih tečajev si želimo še! Hvala banski upravi, ki v praksi kaže svojo ljubezen do zapuščenih Dolenjske, hvala vodji tečaja za njegovo iniciativo, hvala kmet. referentu in vsem tečajnikom. Češnje so od cvetele v najlepšem vremenu in pričakujemo, da bo šlo tako naprej, eno najboljših sadnih letin.

Ijalo vsako leto na izhodiščih, ki so za oskrbnike posameznih gorskih skupin najprimernejši.

Torpedo pada izpod neba na vojno ladjo. Slika je bila posneta ob vajah angleškega voj. letalstva.

Aleksij Pelipenko:

Ukrajina joka ...

Vedno so se slišali v Volovodivki glasovi, o skorajšnji izpustitvi župnika Nikandra. Za to je poskrbel okrajni komisar. Kjerkoli je srečal kakega Volovodivčana, je začel z njim pogovor in se tudi približno izjavil, da župnikova zadeva dobro stoji.

Zato so se kmetje pomirili in čakali na dan, ko se bo župnik vrnil. Ničesar niso več storili za njegovo rešitev. Cerkevne zadeve je medtem opravljal nek sosednji duhovnik. V župnišču sta stanovali dve cerkveni sestri in varovali skromni ostanek imetja, ki je župniku Nikandru ostal po vseh boljše-viških hišnih preiskavah.

Sodna preiskava.

Dva meseca dolgo je bil župnik Nikander sam v mrzli in vlažni luknji čekinih zaporov v Vinici. Zadovoljen je bil, da je bila preiskava končana in da ga niso dalje izpraševali. V celici je samoval in je ves dan premolil. Molil je za svoje vernike in molil je za one tri častnike, ki so jih mučili pred njegovimi očmi. Molil je tudi za svojo ženo, da ne bi za njim preveč jokala. Da je pa med tem že umrla, še ni izvedel.

Nekega dne so se odprla vrata njegove celice. Čekist ga je pozval, naj mu sledi. Peljal ga je v pisarno preiskovalnega sodnika. V pisarni ni bilo razen nekega čekista nikogar in ta mu je prebral uradno obvestilo, da bo 2. septembra zaradi njegove zadeve sodna razprava. Župnik Nikander se je zdrznil. Do tedaj je bilo le še tri dni.

V teh treh dneh ni imel župnik miru. Premišljeval je noč in dan, kako bi prepričal sodnike o svoji nedolžnosti. Kako jim bo dokazal, da ni zločinec in da bi za gladujoče in

pomoči potrebne ljudi rad vse razdal, prav vse. Le cerkvenih predmetov ne, ker je njegova dolžnost, da jih reši za svojo cerkev.

»Gotovo jih bo težko prepričati,« si je mislil, »če so vsi taki kakor preiskovalni sodnik Arnold Nus. Najbrže so že v naprej sklenili, kako me bodo kaznovali. Hočejo le cerkveni zaklad, sicer jim ni do ničesar drugega, saj pravice ni pri njih. Jaz jim nič ne pomenim.«

Le malo je spal v teh treh nočeh. Bil je popolnoma živčno ubit. Bolj in bolj je postajal nemiren in le v molitvi je našel uteho in mir. Molil je, da bi Bog odvrnil hudo od srca njegovih sodnikov in da bi jih vodil po poti pravičnosti.

Premišljal je tudi, kakšno kazen bo dobil.

»Komunistom se zdi moje dejanje tatvina,« si je mislil. »Zato me bodo najbrže obsodili na nekaj let ječe. Pred nekaj leti, ko še nismo imeli te svobode, so tatove in vlomilce kaznovali z nekaj leti ječe. Ker pa je pri boljševikih vse bolj strgno, me bodo gotovo obsodili na težko prisilno delo. Oni pa, ki vse ve, je pa vendar ljubi Bog. Naj store z menoj kar hočejo.«

Na dan sodne razprave so prišli zjutraj okoli devetih trije težko oboroženi čekisti in odvedli župnika Nikandra. Peljali so ga v veliko dvorano, kjer še nikoli ni bil in kjer naj bi bila proti njemu razprava.

Ta dvorana je bila še dokaj čista in v redu. Na sredi je stala velika, rdeče pokrita miza, okoli nje pa lepi, mehki z rdečim baržunom prevlečeni stoli. Na steni, za sodno mizo je bilo mnogo slik. Največja je predstavljala Lenina, ob strani so visle slike Trockija, Kalinina, Džerzinskega, Zinovjeva in drugih komunističnih prvakov.

Župnik Nikander je sedel na zatožno klop, ki je bila pred sodno mizo. Za njim se je postavilo šest čekistov z nasajenimi bajoneti.

Debelo uro je župnik Nikander sedel in čakal. Končno so se odprla stranska vrata in v sobo so vstopili sodniki. Sedli so za mizo, predsednik v sredo, na vsako njegovo stran po eden prisodnikov. Četrty je bil zapisnikar. Takoj nato so se vrata zopet odprla in pojavil se je zastopnik rdeče pravice. Sedel je na desno od sodnikov. Bil je državni pravdnik Čekinega sodišča v Vinici.

Predsednik tega sodišča je bil mlad, kvečjemu širiindvajsetletni Jud. Bil je majhen, toda precej rejen in v ustih je imel pet zlatih zob, ki jih je ponosno kazal. Zato se je tudi vedno smehljaj, ali pa je imel usta odprta. Pisal se je Silim Pulver.

Župniku Nikandru ni bil Jud Pulver popolnoma neznan. Saj je bil doma vendar iz vasi Skornišči v lipovskem okrožju. Tam je živel njegov oče, ter se bavil s sadno kupčijo. Vsako poletje je potoval od vasi do vasi in kupoval ter prodajal. Še pred nekaj leti je z njim hodil njegov sin, ki je bil sedaj sodni predsednik in mu je pomagal varati kmete.

Ta sin je zelo hitro napredoval. Med vojno bi moral iti k vojakom. Da bi se pa temu izognil, si je izbil zobe, se praskal po očeh, zaradi česar je postal na enem očesu skilast, odrezal si je tudi en prst. Kot nezmožen, je zardi tega ostal doma in je skupaj z očetom kupčeval s sadjem. V šolo ni nikdar hodil. Le to je znal, kar ga je naučil vaški rabin. Tega pa ni bilo dosti. Rabin je poučeval na ta način, da je od jutra do večera tekal od hiše do hiše, da je učil judovske otroke branja.

Ker pa je moral oskrbeti na desetine hiš, zato ni ostalo dosti časa za poedinca. Hitro mu je moral učenec prebrati odstavek, ki mu ga je dal učiti prejšnji dan, urno mu je dal novo nalogo in že je bil v sosednji hiši.

Otroški kotiček.

44

Konči Ahažiči

Nosan in Zalika

Četrto poglavje
Na luni polet v čudežni svet

Ko pa je bila Luna že tako daleč, da je ni več dosegel mili glas iz zlate Tralalove trompete, se je strašno razjezila, ko je poškilila na nos, raz katerega je bingljala zanjka, spletena iz vsemogočne Čirečarove brade. Zaman jo Luna skuša odvozljati ali sneti s silo: zanjka je prirastena in bo taka ostala, dokler ne odbije prva ura po polnoči.

Kdor zida

dobi ves stavbeni material pri

MATERIAL

trg. dr.
Z. O. Z.

Ljubljana, Tyrševa c. 36 a

Telefon 27-16 — Brzjavi: MATERIAL

Birmanska darila

po nizkih cenah pri

J. VILHAR, urar

Ljubljana, Sv. Petra cesta 36.

Sprejemmo več ključavničarjev

za izdelovanje tehnic. Služba stalna, plača dobra. Ponudbe poslati na VISUNG A. D., BEOGRAD, Karadjordjeva 81.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča M. Hrnjak, lekarnar, Sisak. Varujte se potvorb!

Zaščitni znak

Umrla je naša zlata mama, stara mama, sestra, teta in svakinja, gospa

Leopoldina Vidic

vdova sodnika

Pogreb blage pokojnice bo v torek, dne 16. maja ob 5 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče na Zale.

Kamnik, Dunaj, dne 14. maja 1939.

Tone, sin; Mici, hči; brat, svakinja, teta, vnuk in vnukinje ter ostalo sorodstvo.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; tenitovanjati oglas 1 din. Debele tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši oglas za mali oglas 15 din. - Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. - Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokotna, 3 mm visoka poštna vrstica po 3 din. - Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Vodovodni inštalater
vojaščin prost, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7674.

Upokojenec

poštenjak, želi zaposlenja kjerkoli, vajen vseh del. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7514. (a)

Kovaški pomočnik

začetnik išče službo za takoj. — Pevce Anton, Trbine, p. Mirna, Dolenjsko. (a)

Kuharica

z dolgoletnimi spričevall išče službo v župnišču. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7637 (a)

Blagajničarka

začetnica, vajena ročnih del, srednjih let, vsestransko zanesljiva, išče namestitve v Kranju. — Cenj. ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Iskrena hvaležnost« 7575. (a)

Vajenci

15 letni fant
bi se rad izučil ključavničarstva. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 7475. (v)

Dekle

v 16. letu, z 2. razr. meščanske šole, želi mesto učenke v boljši trgovini. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7692. (v)

Službodobe

Hlapca za poljska dela
sprejem takoj. Dravljice št. 17. (b)

Mizarskega pomočnika
sprejem za skupno delo. Reguza, Livada 9. (b)

Hlapca

h konjem sprejem. Izve se: Tržaška c. 2, Ljubljana. (b)

Krojaškega pomočnika
za velike komade sprejem takoj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 7808. (b)

Krojaškega pomočnika
za mešana dela, in pomočnico za dela v roko, sprejem takoj. Krojaštvo Walland, Sv. Petra cesta 5-II. (b)

Uradnico

za pisarniška dela in ki bi vodila trgovino samostojno, lahko tudi začetnica, sprejemmo takoj. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7817. (b)

V vseh okrajih Slovenije
potrebujemo nujno agilne, poštene gospode ali gospodične za stalno propagandno delo. Zajemčen mesečni zaslužek 1400 din. Interesenti naj se samo osebno predstavijo tekom 8 dni v Ljubljani, Lavričeva 9. (b)

Prodamo

Najugodnejši nakup
moških oblik nudi Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana. (l)

Lepa orehova jedra
in cvetlični med dobite najceneje v »Medarni«. Ljubljana, Zidovska ul. 6

Prave bergamaške osle
dobite najceneje v železnini Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska c. 1.

DRVA PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CESTA

Palme

tracene, 2-4 m visoke, dve veliki phoenix palmi - prodaja samostanski vrtnar, Ljubljana, Tabor št. 12. (l)

Za birmance in birmanke
priporočamo ročne torbice, denarnice, aktovke, nogometne žoge, nahrbtnike itd. Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova c. 13.

»Presto«
kolesa

večletna tovarniška garancija. - Na ugodne obroke. - Na zalogi tudi kolesa drugih znamk. Rabljena kolesa vzamemo v račun.

Nova trgovina
Tyrševa cesta 36
(Nasproti Gosposvetske zveze).

Brzjav!

Najnovejše, prave »Deering« kosilnice in žetvene priprave so zopet v zalogi. Fr. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (l)

Damsko in moško kolo
najboljša znamka, in rad dio, zelo poceni prodam. Zabjak 6-I, Strnad. (l)

Štorja za strop

betonsko in drugo železo, razna pločevina, cement in vsa druga železnina stalno po nizkih cenah na zalogi! — Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska c. 1. (l)

Po ugodni ceni prodam
osebni avto znamke Fiat, v zelo dobrem stanju, en avdopellit, 1 stanz ter več drugih čevljarstvih strojev in raznih kopit. Kuki naj se blagovolijo obrniti na naslov: Franc Rabič, Šenčur pri Kranju

Auto-motor

Motorno kolo DKW
200 ccm, zelo dobro, zelo poceni prodam ali zamenjam za avto. Zabjak 6-I, Strnad. (f)

Vnajem

ODDAJO:

Lokal

za manufakturno trgovino se takoj odda proti odkupu inventarja. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Center Ljubljane« št. 7818. (n)

Zivali

Prašičke

8 tedno stare, prodam. — Ivan Pezdur, Brezovica 27

Najuspešnejša reklama

za vsako podjetje so oglasi v časopisju. Pripravite zato vaš oglas za ljubljansko številko »Slovenca«, ki bo izšla 3. junija ob otvoritvi ljubljanskega velesejma!

Kam pa kam?

Na izlet!

Župana Permeta jama je ponos in krasota slovenske zemlje. V njej si lahko vsakdo ogleda naravne podzemeljske in kapniške krasote.

Pohištvo!

Mreže

za postelje najceneje pri Andlovic, zaloga pohištva, Komenskega ulica 34. (l)

MODROCE

Ivan Habič-u
tapetnik
Kopitarjeva ulica 1
nasproti »Ničmana«

Kupimo

Železno - posteljo

zložljivo, rabljeno, ohranjeno, kupim. Markovšek, Podnart. (k)

Vsakovrstne

zlatu kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 8

Cunje

krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovčjo volno, govejo diako (arovo) — kupi vsako množino Arbeiter, Maribor, Dravska 15. (k)

Posestva

Trgovska hiša

Prešernova ulica, Ljubljana se prodaja. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Trgovska hiša« št. 7765.

Lepo hišo

s sadnim vrtom, poljem in gozdovi, oddaljeno 4 kilometre od industrijskega mesta Kranj, stoječo ob glavni cesti — prodam. Napredaj je tudi hiša sama brez polja in gozdov. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7811. (p)

LEPA HIŠA

V BELI CERKVI

(pri Novem mestu)

pripravna za gostilno in trgovino, z lepim sadonosnikom, ležeča poleg cerkve in šole - ugodno napredaj. Obrniti se na Zadrugo zvezo v Ljubljani, Tyrševa cesta 38.

Štirinadstropna palača

v Beogradu, v ulici Kralja Aleksandra, nova, današa 27.000 din mesečne rente, se prodaja za 1 milijon 200.000 din v gotovini, ostalo se prevzame dolg Hipotekarne banke. Interesenti naj se javijo na naslov: Inž. Igor Lokar, Beograd, poš. pretnac 1000. (p)

Naprodaj

po primerni ceni 2 stavbni parceli v izmeri 528 m² blizu trnovske cerkve, 10 stavbnih parcel v izmeri 500 do 650 m², najlepša lega pri Sv. Križu. — Zaokroženo posestvo Srednje Gameljne št. 27, 50.000 m²; ugodni plačilni pogoji. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7635. (p)

Krovska in vsa v to stroko spadajoča dela

izvršuje solidno in po zmernih cenah

Jernej Nemec, Domžale, Ljubljanska cesta 12

pri katerem se dobi tudi ves za to potrebni material.

ALPEKO-plošče

Hidravlično stisnjene Terrazzo in druge plošče za tlakovanje in oblogo sten, obložne in polne stopnice ter vse druge izdelke iz umetnega kamna, izdelane s pomočjo modernih strojev, dobavlja v prvovrstni izdelavi in kvaliteti;

»ALPEKO«, Industrija umetnega kamna
Ljubljana, Tyrševa cesta 48 • telefon 29-30

Vzajemna posojilnica

R. Z. O. Z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

Po vaši želji Vam izdela
Knjigoveznica
Jugoslovanske tiskarne
v Ljubljani
Kopitarjeva 6/II

v svoji čitalnici razne poslovne knjige, ako niso že v zalogi, Istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška dela, posebno razne vezave od preprostih do razkošnih oblik.

Posebni oddelki za izdelovanje damskih torbic, pasov, denarnic in drugega usnjeneja galanterijskega blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, modernih fazonah.

Cene skrajno nizke.
Poslužite se!

K svojemu Bogu je odšla naša predobra, zlata mamica in stara mamica, gospa

JULIJA ALBERT

Na njen poslednji domek jo bomo spremili v torek, dne 16. maja ob 4 popoldne izpred mrliške kapelice Leonišča, Slajmarjeva ulica 2.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v sredo ob četrti na osem v stolnici.

Molimo zanj!

Ljubljana, dne 15. maja 1939.

Žalujoči otroci.